

CHKD MAY 10 1962

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. S
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

VIENYBĖ

76 M. 19 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1962 M. GEGUŽES (MAY) 11 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

MES

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Kokia nuotaika dabartiniu rūščių laikotarpiu gyventi? Anglų nuomonę pareiškė premjeras Macmillanas, savo kalboje Amerikos Laikraščių leidėjų draugijos posėdžiui Washingtone. Sakė: "Mūsų pareiga, rodos, nepaini: būti kietais bet kantriais; nenusileisti ir pozicijų neužleisti, bet niekur ir provokacijų nekelti. Turėsime laukti — gal 30 metų, gal daugiau — iki Dievo skirtu laiku, aukštesnių pragyvenimo laipsnių pasiekusi milžiniškojo Rusijos ploto liaudis vėl pradės trokšti to dvasinio peno, be kurio Žmonija, nuo pat jos atsiradimo, niekada ilgai negyveno."

1956 m. kovo 29 d. Kanados Tėviškės Žibuoriuose teko rašyti: "Savo tėvų kraštą mylinčiam Amerikos ir Kanados lietuviui gyvenamasis momentas ne tik sunkus Lietuvos kančia, bet reikalu išgyventi tuščią, įkrytą kito istorijos posūkio laukimo laikotarpį, kurio metu, kaip prancūzas dramų rašytojas Jean Anouilh pareiškė, Samuelio Becketto tragikomedijos En Attendant Godo (Dievulio belaukiant) pastatymo pasižiūrėjęs: — Scenoje nieko nedaroma: niekas neateina, niekas nenuėina — baisu! "Macmillaniškios kietos kantrybės laikotarpis nelengvas kenčiančiam lietuviui Lietuvoje. Nelengvas ir nekenčiančiam broliui Amerikoje. Bet, rodos, tai istorijos užkartas tarpasnis, kurį turime išgyventi, kaip mūsų valstiečiai turėjo išgyventi baudžiavą (panaikintą, beje, "iš aukšto" — rusų caro).

Katalikus kantrybei skatina francūzas filosofas-istorikas Jean Danielou, 1953 m. išėjusiame veikle "Essai sur le mystere de l'histoire", kurį teko Drauge prieš Kalėdas 1959 m. parenczuoti. Macmillanui tartum pritardamas, Danielou sako, kad Dievas, kurio darbus mums Senas ir Naujas Įstatymas atskleidžia, dirbti nesiliovė. Jis ir šiandien savo didinguosius darbus tebevykdo. Bažnyčios istorijos turinys, sako, esąs — misija: ne vien žodį visoms tautoms skelbti, bet visas kultūras ir jų vadovaujančius inteligentijos sluoksnius sukrikščioninti — kitais žodžiais, Žmoniją sužmoninti.

Nukelta į 4 psl.

Jungtinėse Tautose

* Einąs gen. sekretoriaus pareigas burmietis U Thant, kalbėdamas Genevoje Europos Ekonominės Komisijos sesijos atidaryme, apgailėstavo, kad dar nepasiekta susitarimo uždrausti atominis ginklus. Per septynias savaites nusiginklavimo komisija, anot jo, parodė betgi reikalo supratimą, kad reikia susitarimo siekti. Ypač jis vertino vad. neutraliųjų komisijos narių jungtinį memorandumą, kuris didvalstybių laikomas pagrindu susitarimui ieškoti.

* JT politiniai stebėtojai mano, kad italams nesą reikalo gailėtis, kad net po šešių balsavimų, Segni išrinko savo ketvirtuoju prezidentu. Esą, Segni dėl savo orumo, politinės išminties ir gilaus patyrimo tarptautiniuose reikaluose tinka tokiam postui. Jis sako, jog Italija turėtų džiaugtis, kad nors jos tradicinis demokratinio gyvenimo siūlas ir buvo fašizmo nutrauktas per 20 metų laikotarpį, tai vistiek, kai tik fašizmas sugriuvo, gyveniman iškilo talentingų vyrų.

* Girdėdami Fed. Vokietijos kanclerio dr. Adenauerio opoziciją prieš Amerikos planą Berlyno klausimui išspręsti, britai čia reiškia pasitenkinimą, kad pagaliau ne jie vieni, į kuriuos dr. Adenaueris žiūri su nepasitikėjimu Berlyno klausimu. Šiuo metu, esą, nors britai ir sutinka su amerikiečiais, tačiau pats prez. Kennedy, o ne britai, užsitraukė Vokietijos nemalonę. Dr. Adenaueris, kaip žinia, priešinsai JAV pasiūlymui įjungti ir rytinę Vokietiją į komisiją, kuri kontroliuos kelius į Berlyną.

Poetas Juozas Mikuckis deklamuoja savo eilėraščius praeitą šeštadieni įvykusiame jo pagerbime Vienybės namuose. J. N. Tysliavos nuotrauka

Pagerbtas Juozas Mikuckis - Lietuvos karys ir poetas

STASYS JAKŠTAS

Lietuvos nepriklausomybės kovose ir jos kūrime savo didvyriškais žyglais nuskambėjęs ir lietuvių prisiminime tapęs tiesiog legendarine asmenybe, vėliau tėvynėje ir už jos ribų poetiniu žodžiu tarnavęs ir dabar tarnaująs savo tautiečiams, Juozas Mikuckis prisimintas ir pagerbtas jo 70 m. amžiaus sukakties proga.

Gegužės 5 d. Vienybės namuose Brooklyne, Vienybės leidėjų ir redakcijos iniciatyva ta Juozo Mikuckio - kario ir poeto - 70 metų sukaktis atžymėta akademija. Šioje akademijoje apie sukaktuvinką susispaletė gražus būrys jo kovos draugų, Vienybės bendradarbių ir svečių.

Akademiją jautrių žodžių atidarė Valė Tysliavienė, pažymėdama, kad tas pagerbimas buvęs numatytas dar jos a. a. vyro Juozo Tysliavos, tik netikėta jo mirtis palikusi tą reikšmingą momentą atžymėti jai.

J. Mikuckis, kaip karys, yra buvęs jos vyro, kadaį jauno savanorio, Juozo Tysliavos viršininku, ir nuo tada abu — Mikuckį ir Tysliavą — tėvynėje ir už jos ribų yra globojusi ir vedusi ta pati Poezijos Mūza.

Pasveikinusį patį jubiliatą Juozą Mikuckį, jo žmoną Pauliną Vakselytę, dukterį Pauliną Sutkevičienę, anukę Ramu-

nę ir svečius, mirtėjimo programai praveisti pakvietė Vienybės bendradarbi Juozą Valaką.

Apie Juozą Mikuckį, kaip karią ir pirmąjį Kauno karo komendantą, išsamų ir dokumentuotą pranešimą padarė inž. Ant. Novickis, buvęs J. Mikuckio anuo metu adjutantu. Apie Mikuckį, kaip poetą, vėl sodrų, jubilato poezijos ištraukomis palydėtą, referatą jausmingai paskaitė Brooklynui iš parengimų gerai pažįstamas, buv. mokytojas ir karininkas, rašytojas Jonas Rūtenis.

Mikuckį, kaip legendarinį Nepriklausomybės prisikėlimo kovų asmenį, trumpai bet valdingai apibūdino Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė, Vaclovas Alksninis ir Ant. Kaunas. Žodžiu ir raštu sveikino: rašytojai Antanas Gustaitis, Stasys Santvaras, Faustas Kirša, Rašytojų D-jos pirm. Pranas Naujokaitis, adv. Birutė Novickienė, plk. Pr. Saladžius, plk. K. Škirpa, plk. R. Liormanas, dr. J. Pajaujis ir kt.

Akademijos eigą juosteilėse ir filme jamžino red. S. Narkėliūnaitė, o fotografijos aparatu atžymėjo J. N. Tysliava. Pagerbimas užbaigtas maloniomis vaišėmis ir dainomis.

Tačiau po šio, po dainomis padėto, taško tegul man skait-

tytojas dar leidžia kiek sugrįžti atgal. Kažin kodėl visada mane labiausiai žavi poakademine dalis. Per oficialią dalį kiekvienas, ramiai įtūpęs kėdėje, paprastai seka vedamąjį žodį ir, nedrąsiai žengdamas greta ar paskui herojų, savo mintyse aktyviai dalyvauja veiksmo: kai kur sunerimsta dėl herojaus nepasisekimo, o dažniausiai plaka save, kad dėl baimės ar praeinančių malonumų neišėjo kartu į žygį ir ramiai pasiryžimu, kad gal nuo rytdienos — eis, nepalaužiamai kovos... Tik, kad Viešpats nepagalėtų valios ir pasišventimo ugnies...

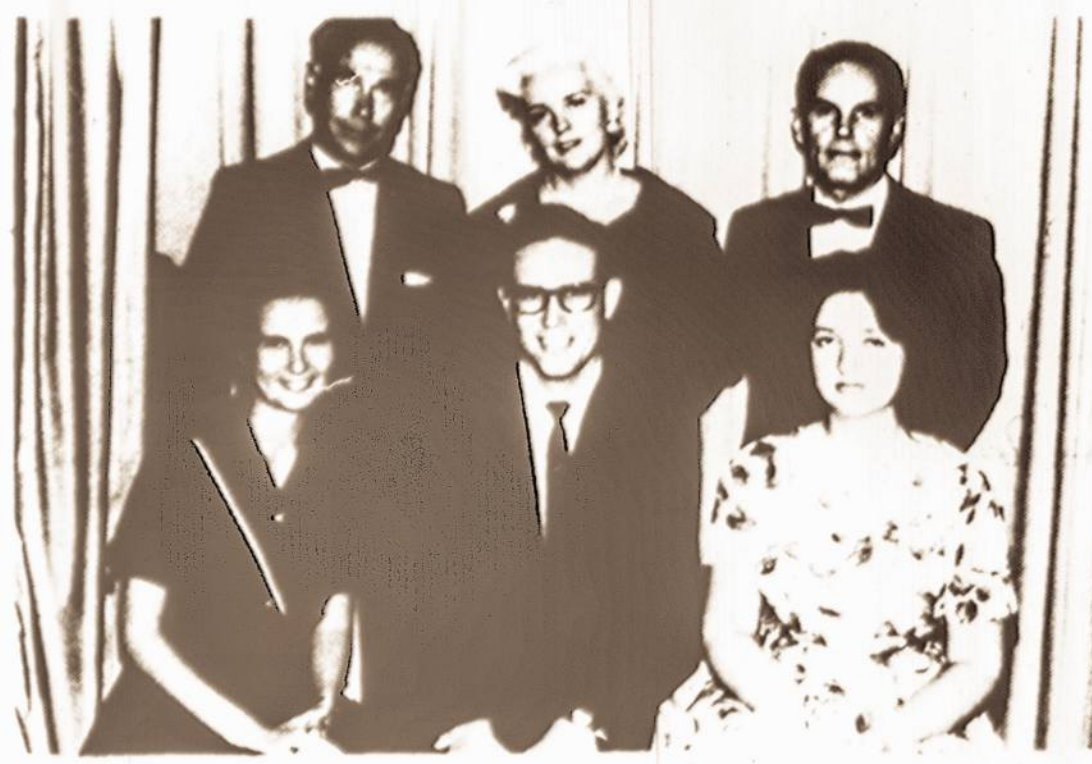
Poakademineje dalyje, kaip po išpažinties, kiekvieno veide ištryksta meilės šviesa, atsiveria širdis ir, rodos, su džiaugsmu visi vienoje grandinėje eina —

Su poetais kartu
Savo žemės keliats
Tarp Smūtkelių šventų,
Vainikuotų dygliais,
Regi jie, per dyglius
Kaip poetas kardu
Skina Laisvės kelius —
Pirmutinis vadų...

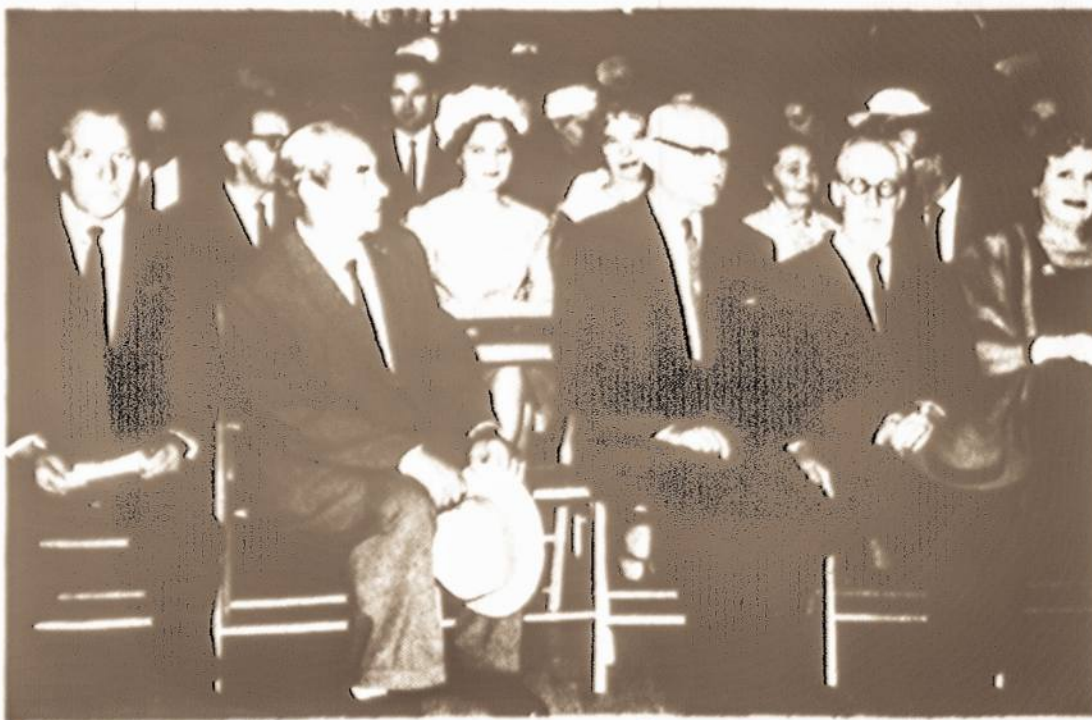
Ir su kavos puodukais rankose tyliai, bet su pasiryžimu klausia Nemunėlių: "Op, op, Nemunėli, ar tu mane šauki?..." Ir tie šviesūs veidai visa savo purpurine širdim girdi savo žemės miškų ošimą, Nemuno tekėjimą, plliamą.

Nukelta į 5 psl.

Iš Kalifornijos

Los Angeles, Calif. Lietuvių Skautų Akademikų balandžio 29 surengtame Kauno Universiteto 40 metų sukakties minėjime dalyvavusieji menininkai. Sėdi iš kairės: B. Reivydaitė, R. Dabšys ir R. Apeikytė. Stovi: Armonas, G. Gudauskienė ir Dabšys. L. Briedžio nuotrauka

Liet. Skautų Akademikų surengtame Kauno Universiteto minėjime dalyvavusi publika. Sėdi: iš kairės - J. Pulkūnas, rašytojas Balčiūnas-Švaistas, konsulas J. Bielskis, prof. M. Biržiška ir O. Bielskienė. L. Briedžio nuotrauka

Kviečia į darbą

Dešimts JAV Kongreso narių savo rezolucijomis reikalauja Lietuvai laisvės. Jei esame dar gyvi, galingai šį reikalą paremkime. Ne šautavas, o plunksna yra dabartinės kovos ginklas. Ne kraujo reikia, o rašalo. Tūkstančiais laišku iš visų vietovių užtaškuokime Washingtoną, kad padraštintumėm savo draugus ir galingai pasibelstumėm į sąžines tų, kurie Lietuvos laisvės kovai yra abejingi.

KUR GAUTI INFORMACIJĄ?

Komitetas yra paruošęs ir išleides informacinį leidinį, kuriame pilnai nurodoma kam ir kaip rašyti. Šis leidinėlis yra platinamas krašto lietuvių, latvių, estų ir kitų amerikiečių tarpe. Reikalaudami literatūros, informacijų ar patarimų, rašykite šio komiteto lietuvių sekcijos pirmininkui, kurio adresas yra šis: Mr. Julius Jodelė, 3803 Evans Street, Los Angeles 27, California.

Atsisėskime ir rašykime. Rašykime laiškus kongresmanams ir senatoriams visl be išimčių. Rašykime ne tik šeimos galvos, bet ir visi šeimos nariai. Tegų laiškal plaukia į Washingtoną nenutrūkstančia srove. Ties, kurie dėl kokių nors priežasčių šios pareigos namuose atlikti negali, centrinių organizacijų (ALT-bos, LB-nės ir kt.) skyrliai turėtų organizuoti talką sekmadieniais popamaldų parapijų salėse ar klubų patalpose. Los Angeles mieste šio darbo ėmėsi ALT-bos vietos skyriaus vadovybė. Jos pastangomis kiekvieną sekmadienį šv. Kazimiero parapijos salėje laukia talkininkai, pasiruošę visiems padėti. Visu kitų vietovių ALT-bos ar LB apylinkių vadovybės turėtų pasekti losangeliečių pavyzdžiu.

Visos akcijos pravedimas reikalauja daug lėšų. Eilė ALT-bos skyrių, LB apylin-

ŠVIESOS IR SANTAROS FILISTERIŲ NEW YORKIŲ SKYRIUS JUS IR JŪSŲ ARTIMUOSIUS MALONIAI KVIEČIA Į PAVASARIO BALIŲ, RUOŠIAMĄ ŠIŲ 1962 METŲ GEGUŽIO MĖNESIO 12 DIENA, REVOIR'S LAKEVILLE MANOR PATALPOSE, NORTH SERVICE ROAD LAKE SUCCESS, LONG ISLAND, N.Y. PRADŽIA 8-TĄ VALANDĄ VAKARŲ ĮŽANGOS KAINA \$ 7.50 ASMENIUI STALAMS UŽSAKYTI IR SMULKESNEI INFORMACIJAI PRAŠOME SKAMBINTI N. VALAITIENEI LA 8-2231 ARBA R. ČERKELIŪNIENEI HO 4-8901

BALSYTĖS IR BRINKIO ŠAUNIOS VESTUVĖS

Los Angeles, Calif. — Šaunesnių ir iškilmingesnių vestuvių, kaip Nidos Žibutės Balsytės ir med. dr. Zigmo Brinkio iš Chicagos, losangeliečiai iki šiol dar nebuvo turėję. Ir nieko nuostabaus, — Nida Žibutė Balsytė, gyven-dama Los Angeles mieste, buvo viena aktyviausių jaunimo tarpe.

Jungtuvės įvyko 1962 m. balandžio 22 d. Moterystės sakramentą suteikė kun. kleb. J. Kučingis per sumą šv. Kazimiero bažnyčioje. Vestuvių puotoje dalyvavo apie 400 svečių. Sveikinimo telegramų jauniejį gavo iš visų pasaulio kraštų: iš Lietuvos, iš žymių amerikiečių iš Washingtono ir ktur.

Sveikintojų tarpe buvo ir JAV. buv. viceprez. Richard Nixon, senatorius Tom Kuchel, kongr. Glen Lipscomb ir kongr. Gordon McDonough.

Abu jauniejį yra LF Bičiulių nariai.

Jaunoji buvo vienturtė Juliaus ir Adelės Balsių dukra. Prieš porą metų Nida baigė Los Angeles State College, įgydama inžinerijos laipsnį.

cc.

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS WASHINGTONĖ ŽINIOS

* Attorney General žmona ponla Robert F. Kennedy su vyresnioju sūneliu atsilankė Lietuvos Pasiuntinybėje, sekmadienį, balandžio 29 d.

* Gegužės 2 d. Lietuvos Atstovas ir ponla O. Kajeckienė dalyvavo prezidento ir ponlos J. F. Kennedy oficialiame priėmime Baltuosiuose Rūmuose.

* Gegužės 4 d. prezidentas J. F. Kennedy laišku pakvietė Lietuvos Atstovą J. Kajecką vykti į EGLIN Aviacijos bazę, Floridoje, dalyvauti aviacijos pratimų stebėjime.

* Demonstracijos tikslas buvo supažindinti JAV svarbiuosius pareigūnus su JAV aviacijos kautynių galimybėmis.

* J. Kajeckas karišku lėktuvu išskrido Floridon gegužės 4 d. ryte iš Andrews aviacijos bazės.

* Kajeckai dalyvavo Australijos ir Togo ambasadų priėmimuose ir šiomis dienomis dalyvaus Laos ambasadose priėmime.

* Ponla O. Kajeckienė, The Congressional Club kvietimų, dalyvavo diplomatinė misijų šefų žmonių garbei su-ruoštame priėmime gegužės 4 d.

* P. J. Kajeckas, kaip garbės svečias, pakviestas dalyvauti oficialiame Šeštosios metinės JAV pasaulinės prekybos parodos atidaryme New Yorko kolizijejume gegužės 11 d.

Kanados mokytojų dienos

Balandžio 28-29 dienomis Montrealyje, Kanadoje, įvyko lietuviškųjų mokyklų mokytojų suvažiavimas, kurį suaukė Kanados Liet. Bendruomenės Kultūros Fondas.

Pranešimus suvažiavime padarė fondo pirm. Tėvas J. Borevičius — apie fondo veiklą, Henrikas Nagys — apie Maironį ir Girnius, Paskaitas aktualiais klausimais skaitė sesuo Paula ir A. Rinkūnas.

Sesers Paulos pranešimas lietė vaikų auklėjimą stovykloje, o pedagogas Rinkūnas kalbėjo apie mokinių pažangumo vertinimą.

Savo suvažiavimą mokytojai užbaigė išdiskutuavę visą eilę svarbių klausimų ir priimdami šias rezolucijas, kurios gali būti įdomios ir Amerikoje gyvenantiems liuanistikos mokytojams ir tėvams, turintiems mokyklinio amžiaus vaikų.

1. Suvažiavimas mano, kad stovykla galėtų ir turėtų būti svarbi pagalbinė liuanistikos auklėjimo institucija. Tėvai

prašomi savo vaikus leisti į lietuviškas stovyklas, remti jas materialiai ir pasitikėti stovyklų vadovybėmis.

2. Siūlo svarstyti galimybes, vietoje planuojamos naujos lietuviškos gimnazijos, įkurti lietuviams moksliviams ir studentams bendrabučius, kur jie gyventų lietuviškoje aplinkoje ir dvastojje.

3. Prašo šalis Maironio metais kiekvienoje lietuviškoje vietovėje ir mokykloje atitinkamai atžymėti šią svarbią sukaktį.

4. Rekomenduoja mokytojams, auklėtojams ir tėvams perskaityti dr. Juozo Girniaus knygą "Tauta ir tautinė ištikimybė", kurioje filosofo įžvalgumu ir gilumu autorius atskleidžia mūsų iševijios pagrindines problemas.

5. Kreipiasi į tėvus, kad jie aktyviau padėtų lietuviui mo-

kytojiui, nuolat mokydami savo vaikus lietuvių kalbos, taip pat prašo lietuviškos spaudos ir parapijų, kad populiarių lietuvių kalbos ir rašto moky-mą jaunųjų tarpe.

6. Sveikina P.L.B. Valdybos sudarytą Kultūros Tarybą ir linki jai sėkmės su-manymuose bei darbuose.

Aldona Sterpužienė, literatūros premijų teikimo vakare Brooklyne, tarp eilės kitų lietuvių kompozitorių, atliko vieną dainą ir D. Lapinsko, taip pat savo kilimu, kaip ir ji, iš tos pačios Lietuvos vietos - Skirsnemunės. Lapinskas, neseniai muzikos mokslus baigęs Bostone, šiuo metu yra Vokietijoje ir kaip dirigentas dirba Tiubingene ir Stuttgarte. Sterpužienės padainuoti daina pavadinta "Serenada", muziko parašyta pagal J. Baltrušaičio tekstą.

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI

Įvairiausias rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai. Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y. Telefonas: Virginia 3-3544

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarieniškos Jaukus bars

Salė susirinkimams vestuvėms ir pobūviams

Gali tilpti 200 žmonių LIETUVIŠKIEMS suėjimams nemokamai

VACYS STEPONIS Savininkas

40 East 26th St. New York City MU 3-2928

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBAS

280 Union Avenue Brooklyn 11, N. Y.

BARAS IR RESTORANAS. Salės koncertams, šokiams ir kitokioms pramogoms.

Susirinkimai - nemokamai. Spaudos kioskas

V. Senkus, ved.

Telefonas: Evergreen 4-9672

LIETUVIŠKOJI CHICAGA

Mazoji dainų šventė įvyks birželio 3 d. 5 val. p. p. Marijos aukšt. mokyklos auditorijoje. Šventę rengia Amerikos lietuvių vargonininkų sąjunga.

Inž. J. Gustaitis, projektavimo skyriaus viršininkas General Motors bendrovėje Michigan valstybėje, dalyvauja "Designers Exhibit" ir inžinierių konferencijoje Chicagoje, atstovaudamas savo bendrovę.

Inž. St. Budėjus su žmona gegužės 2 d. išskrido į Europą, kurioje išbus apie porą mėnesių.

Pasaulio Lietuvių Archyvas persikėlė į kitas patalpas. Dabartinis jo adresas: 2655 W. 69th St. Visi leidiniai siūstini nurodytu adresu.

Stasė Semenienė yra paskirta Kultūros fondo atstove Kultūros Kongreso komitete.

Kun. dr. P. Celušius, kultūrininkas, yra paskirtas nuolatinio Dainavos jaunimo stovyklos dvasios vadu ir administratorium. Jo dabartinis adresas: 15100 Austin Rd., Manchester, Mich.

Chicagos Šaulių kuopelė bal. 28 d. Lietuvių auditorijoje suvaidino komediją "Širdžių vagis", bet išpūdžio nebuvo.

Simo Velbasio baleto studijos mokinių koncertas gegužės 6 d. praėjo dideliu pasisekimu. Ypatingai šokėjos gražiai pasireiškė "Capelijoje", kurios pagrindinę rolę šoko pats Velbasis.

E. Kuprevičiūtė, smuikininkė, buvo atvykusi į Chicago dalyvauti Liet. Dukrų d-jos koncerte gegužės 5 d. Jaunimo centre.

Dr. K. Šidlauskas, advokatas, buvo išvykęs į New Yorką dalyvauti Viurio Europos Krikščionių Demokratų unijos posėdžiuose.

JAV ir Kanados tautinių šokių šventei, įvykstančiai 1963 m. vasarą, Chicagoje sudaryton komisijon repertuarui paruošti leina: Br. Šotas, Šilingienė, Ralienė, Brazdienė, Gustaitienė.

Alto centre per balandžio mėn. gauta \$2,545.07 aukų. Daugiausia prisiuntė Alto Brocktono skyrius - \$1,001.36. Aukojo ir pavieniai asmenys. Jų aukos sudaro \$35.

Kultūros Kongreso, šį rudenį įvykstančio Chicagoje, proga ketinama išleisti darbų knyga gražiu leidiniu. Knygos kaina numatyta \$2.50.

Dr. Pranas Skardžius perėmė lituanistinių mokslų sekcijų vadovo pareigas Kultūros Kongrese.

LVS Ramovės ir LD Kun. Birutės K. Š. M. d-jos skyrių atstovų suvažiavimas ir dešimtmečio minėjimas įvyks Jaunimo Centre, Chicagoje, gegužės 26 - 27 dienomis.

KUR ATOSTOGAUTI?

Geriausiai pailsėsit per atostogas garsiajame Cape Cod kurorte, vienoje gražiausių lietuviškų vasarviečių JANSONŲ viloje "AUDRONĖ", 87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass. Tel. GA 8-8425.

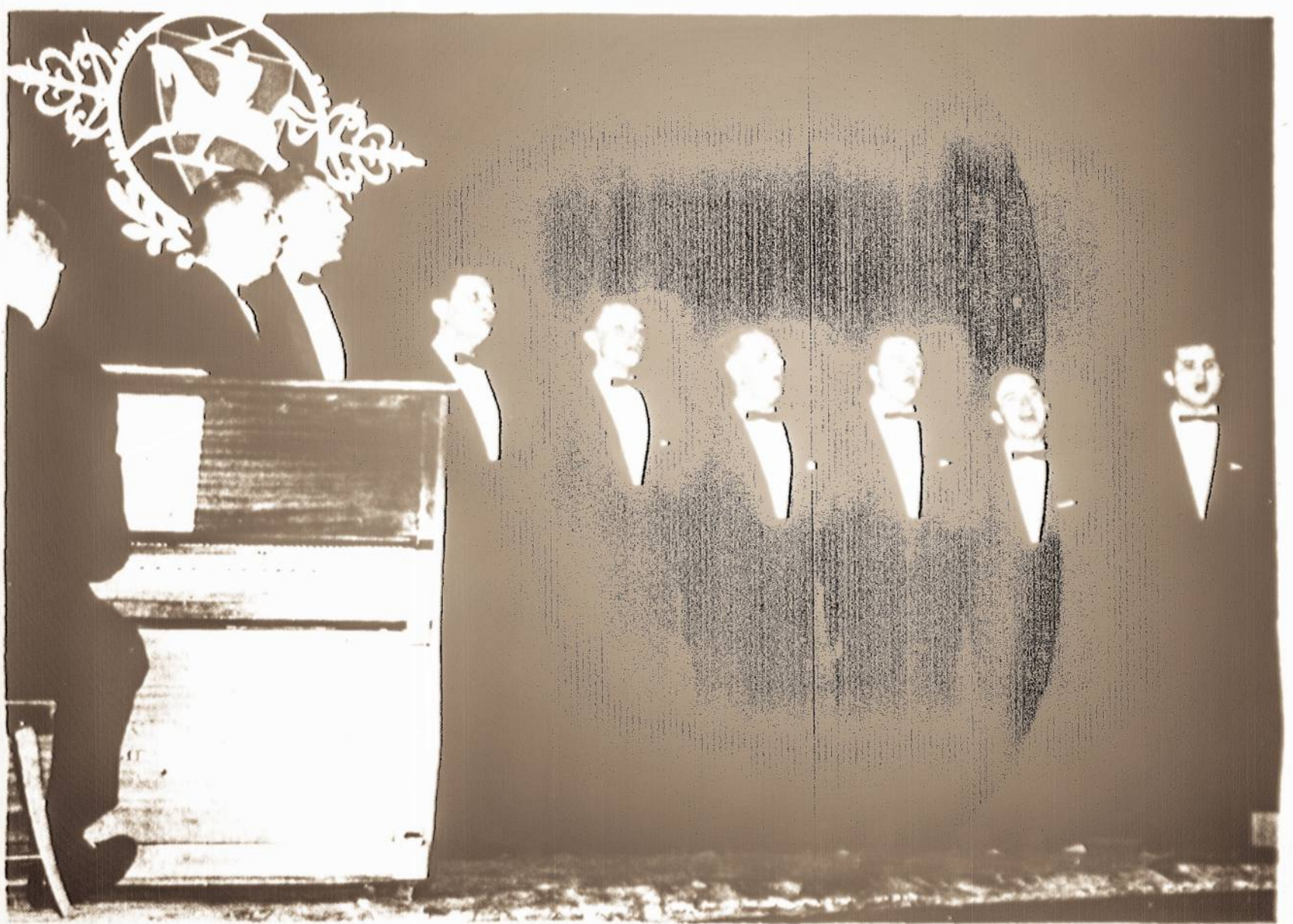
Vila yra prie pat jūros plažo, gražlame pušų parke. Labai gražūs ir patogūs kambariai ir geras lietuviškas maistas.

Vila "AUDRONĖ" ir atskiras namelis "AUDRUTE" šiemet dar padidintos ir svečių patogumui patobulintos atidaromos birželio 16 d.

Iš anksto dėl kambarių užsakymų kreiptis: Dr. E. Jansonas, 89 Mt. Ida Rd., Boston 22 Mass. Tel. AV 8-5999 arba po birželio mėn. AUDRONĖ-JANSONAS, 87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.

J. Ignatonis, LB šviet. C. Vald. Pirm. kalba montessoriečių susirinkime Chicagoje. V. Juknevičiaus nuotrauka

Philadelphijos radijo valandėlė "Bendruomenės Balsas" balandžio 28 d. surengė koncertą savo dešimties metų sukakčiai paminėti. Nuotraukoje Clevelando vyrų oktetas, kuris išpildė programą. V. Grudžio nuotrauka

Didžiajam lietuviui, išvirusiam gilią vagą lietuviškos veiklos dirvonuose,

JUOZUI GINKUI MIRUS,

Žmonai Onai, sūnui Juozui ir giminėms nuoširdžią užuojautą reiškia

LB TARYBOS NARIAI, gyv. New Yorke
LB Apygardos valdyba ir LB Apylinkės valdyba

JUOZUI GINKUI MIRUS,

Jo žmonai Onai, sūnui Juozui ir giminėms gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

PRANAS IR BRONĖ SPŪDŽIAI
MARIJONA AKELIENĖ

Haven Realty

JUOZO ANDRIUŠIO APDRAUDOS ĮSTAIGA

Patarnauja perkant ir parduodant namus, įvairiuose apdraudimo reikaluose, užpildant (Income) taksus.

J. ANDRIUŠIO TRAVEL BUREAU

Parduoda bilietus visomis susiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas. Money Orders.

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N.Y.
Tel. VI 7-4477 Atdara kasdien - 9 v. r. iki 9 v.v.

Ko verti kai kurie mūsų "žinovai"

Drauge ir Dirvoje kartais paskaitau socialinio draudimo klausimais. Vienas iš tų skyrių ypatingai atkreipė mano dėmesį, nes ten paduoti faktai neatitinka oficialių amerikiečių įstaigų pranešimams.

1962 m. Draugo, Nr. 18 tilpo J. Soliūno aiškinimas apie "social security" pensiją gaunančius žmones. Ten pasakojama, kad už pirmuosius 300 dol., uždirbtus virš 1,200 dol., yra atskaitoma (iš pensijos) 150 dol., (už uždirbtus 2 dol. - 1 dol.), o virš 1,500 dol. - už vieną uždirbtą dolerį - vieną dolerį iš pensijos. Drotajame pavyzdyje yra sakoma, kad iš Baltraus Vėjavaikio, kuris 1961 m. uždirbo 1,750 dol. bus atskaityta 400 dol. Panašus aiškinimas buvo duotas to pačio autoriaus ir Dirvoje.

Bet tokie aiškinimai neatitinka tikrenybei. Štai, pažiūrėkime į "Social Security Administration" leidinį (1961 m. rugpjūčio mėn.) "If You Work While You Get Social Security Payments". Čia skaitome (autentiškumo dėlei cituojame originalia kalba): "If you earn \$1,200 or less in 1961 or in later years, you will get all your benefits. If you earn more than \$1,200, \$1 of your benefits (or your total family benefits) can be withheld for each \$2 of your earnings above \$1,200 and up to \$1,700. For every \$1 of ear-

nings above \$1,700, \$1 of benefits can be withheld".

Taiigi, aukščiau minėtojo Vėjavaikio atveju, iš jo turėtų būti atskaityta ne 400 dol. (kaip mūsų "žinovas" aiškino), bet tik 300 dol.

Nesileidžiant į tolimesnų aiškinimų nagrinėjimus, ten-

ka pasakyti, jog kai kurie mūsų "žinovai" elgiasi tikrai vėjavaikiškai. Negana to: savo nustebėjimą dėl tokio aiškinimo buvau pasituntęs Dirvos redakcijai, bet ji į tai nieko nereagavo (gal nenorėdama kompromituoti "žinovą"?)

E. ŠULAITIS

Moterų Vienybės PAVASARIO ŠOKIAI

ŠEŠTADIENI

birželio 9 d.

MASPETHO PILIEČIŲ KLUBO SALĖJE
69-63 GRAND AVE. MASPETH, N. Y.

PRADŽIA 8 VAL. VAKARE

Programą atliks Leonas Karmazinas ir Edvardas Liogys
ŠOKIAMS GROS ALGIO ŠTAROLIO ORKESTRAS

Įžanga - \$3.50 asmeniui, įskaitant užkandžius

Stalus galima užsisakyti pas Eleną Andriušienę,
tel. VI 7-4477, Helen Venis, tel. VI 6-8928 ir visas
MOTERŲ VIENYBĖS NARES

VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world established by Juozas Paukštys in 1886, is published weekly by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y. Telephone: APplegate 7-7257. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Advertising rates on application. All rights of republication are reserved.

MES

Atkelta iš 1 psl. Vytautas Širvydas

Rusų sužmonėjimo nori ir 83 metų sulaukęs amerikietis rašytojas socialistas Upton Sinclair, kuris lietuviams žinomas savo 1905 metų Chicagos apysaka "The Jungle", nes veikėjai ten lietuviškai vardais ir pavardėmis, jauno Sinclairo pastebėti lietuviškų vestuvių metų karčiame. Jis New Yorke pareiškė: "Jei rusai civilizuoti, tegul tai darbai įrodo!" Maironis, į Vilnių caro laikais žiūrėdamas, abejojo: "Negreit su saule išaus dar rytas! Miega aplinkui naktis". Bet, visgi: "Žiūrėk, rytuose aušra jau teka; laikai jau mainos: — buvo pikti, nušvis kiti Lietuvai, mūsų tėvynei." Bet, saulės patekėjimo belaukiant, ar neišės rasa mums akių? Ar turėsime pakankamai macmillaniškos kantrybės?

Europos Lietuvis (10 bal.) skelbia L. Venckaus iš vokiečių mėnesinio Heimatstimme išverstą Vilniaus repatrijanto Die Rautės (Rūtos) rašinį apie dabartinį Vilnių, kurį netrukus Amerikoje persispausdino eilė mūsų laikraščių. Autorius sako: "Vilnius, kaip sostinė, yra Lietuvos politinio, ūkinio ir kultūrinio gyvenimo centras. Miesto plotas 1957 m. buvo 123 kv. km, bet nolatatos plečiasi. Gyventojų per 200, 000. Mokslo Akademija savo institutuose ir įstaigose dirba Lietuvos istorijos, literatūros, kalbos ir archeologinių tyrinėjimų darbą. Vilnius turi 4 aukštąsias mokyklas, 14 technikumų, 23 vidurines mokyklas, 22 septynklases pradžios mokyklas ir 11 mokyklų, dirbančių jaunimui. Vilniaus universitetas turi 7 fakultetus su daugiau kaip 3000 studentų. Antroji po jo aukštoji mokykla yra Valstybinis Pedagoginis Institutas, kur studentų žymiai gausiau negu u-te. Kitos aukštos mokyklos yra Dailės Institutas ir Valstybinė Konservatorija." Savo rašinyje vokiečių viltis baigia: "Mus iš Vilniaus išvarė, bet mūsų širdis liko ištikima mūsų gražiajam Vilniui. Mums visuomet bus įdomūs visi laiko bėgyje ten įvykę pasikeitimai, ir mes visuomet domėsime, kaip ten kas dabar atrodo. Tesaugo tave Dievas, gražusai Vilniau!" Vokiečiai Vilniuje turėjo savo parapiją ir bažnyčią, kurios varpai, nutilo, o kapinės apleistos.

NAUJOS VALSTYBĖS IR NAUJOS LITERATŪROS

Afrikoje gimsta naujos valstybės ir naujos literatūros. Įdomi Nigerija. Čia 40 mil. juodųjų. Literatūra sudygo 1952 m. išspausdinus Tutuolos apysaką "The Palm Wine Drunkard". Nigeriečiai rašo anglų kalba, nes savos literatūros dar neturi. Rašytojai teikiama valstybės u-te. Išleista jau 6 apysakos ir keliolika eilėraščių dešimtyje pasirodžiusių įkurtojo literatūros žurnalo numeriuose.

Poetai pradėjo dainuoti apie patriotinę meilę tėvynei Nigerijai ir neapykantą anglų imperiaлизmui, bet, nepriklausomybę gavę, pasuko kitoms temoms. Tautiškumą (juoda), laisvę ir Afrikos kultūrai pagarbą laiko atgyvenimais, senais dalykais. Poetai seka anglų Hopkinsą ir Eliotą, amerikietį Pound, nors ieško ir savito balso. Apysakos valdoja baltųjų valdymo metus, krikščionybės poveikį afrikėnų pagoniškai kultūrai ir vidaus kovas jaunų, europietiška išauklėtų intelektualų, kurie nebetiki tėvų palikimu, bet dar nesudarė savojo. Įdomu tai, kad anglų įtakoje išaugę nigeriečiai skersakliuoja su buvusiose francūzių kolonijose išauklėtais juodukais kūrėjais. Sako, šie linkę pergarsiai deklamuoti savo "juodukiškumą" ir "afrikėniškumą" bei menamą "Afrikos sielą". Nigeriečių nuomone, tai nenuoširdūs pučiami dalykai.

Techniška pažanga žemės ūkyje ir valstybės parama, matyt, netrukus leis supramonėjusiai ir tirštai apgyvendintai Vakarų Europai pasigaminti daugiau maisto negu reikia. Perviršių turės kam parduoti. Čia susikirs su Amerikos perviršiais, kurių Europos Bendros Rinkos kraštai 1961 m. išpirko už daugiau kaip bilijoną dol. Numatoma kad, 1965 m. Vakarų Europa turės pakankamai visokio savo pasigaminto maisto, iškyrus, galbūt, jautieną.

Jei jaunimą gerai supranta, rodos, linkęs labiau klausyti vienmečių, negu autoritetų. Dalykus greičiau savo tarpe apsvarstys, negu pasiklausys suaugusių, net profesorių. Todėl jaunimas sparčiai pirmyn žygiuotų, susimetęs savais būreiviais energingų, žvallių ir norinčių bendrauti. Čia vienas kitą veiktų ir mokintų.

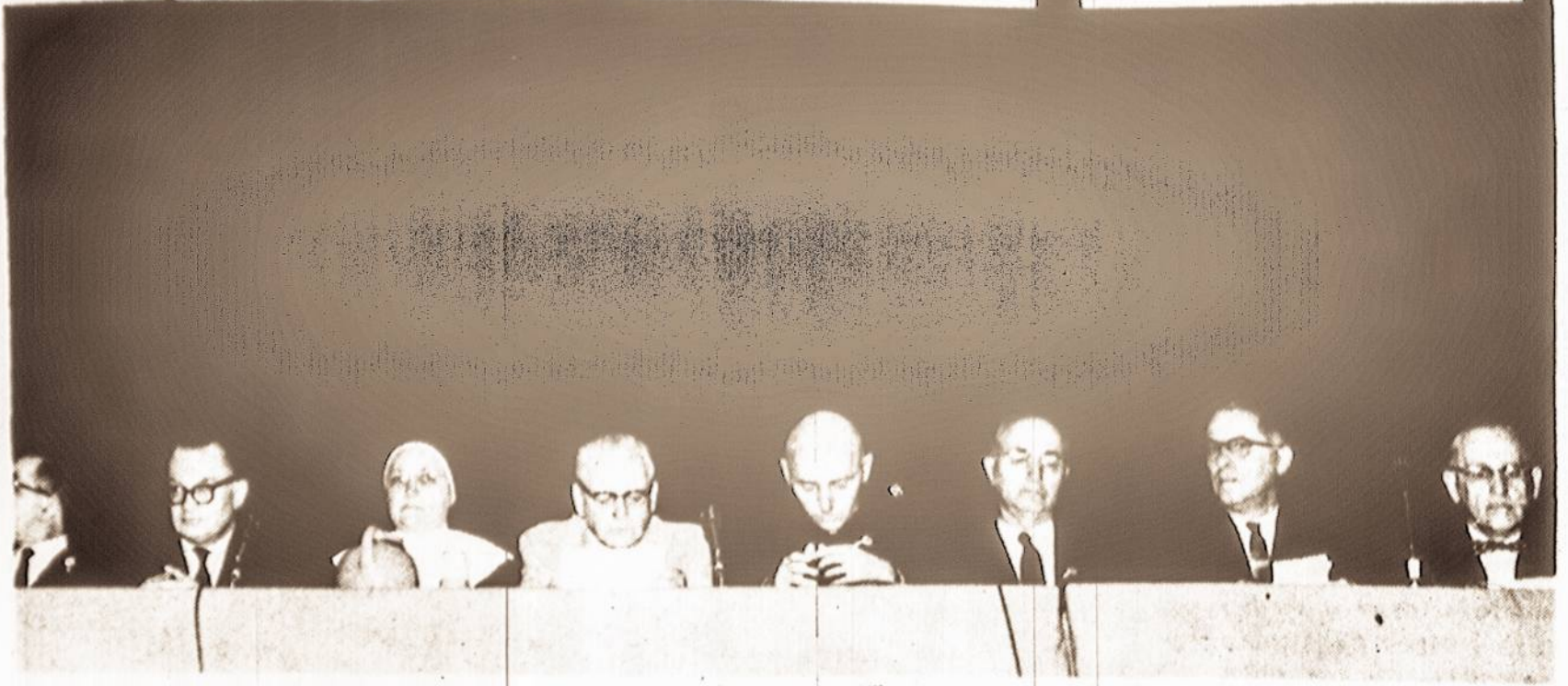
Columbia u-to prof. Coleman

VO VAIKUS
KALBOS
VIAN

UCZCIE
TET
POLISH

УЧИТЕ ВАШИХ ДЕТЕЙ
РУССКОМУ ЯЗЫКУ
RUSSIAN

УЧИТЕ СВОИХ ДЕТЕЙ
СРПСКОХРВАТСКОМ ЈЕЗИКУ
SERBO-CROAT

Pennsylvanijos Universitetas ir Amerikos Lenkų Susivienijimo Rytų Pennsylvanijos skyrius suruošė slavų ir baltų kalboms diskusinę konferenciją Pennsylvanijos Universiteto auditorijoje balandžio 28 d. Kairėje matome plakatą lietuvių kalba, dešinėje prie prezidento stalo profesorius A. Salys atstovavęs lietuvių kalbos skyrių. V. Gruzdžio nuotrauka

Gyvenimas iš linksmosios pusės

Makedonijos naujienos

(GAUTOS MAKEDONIJOS SENIŪNIJOS KRIVULĖ)

Makedonijos valdovo Raillos sušaukta kiemo seniūnija, pirmininkaujant pačiam valdovui, vienbalsiai nutarė:

1. Patvirtinti valdovo Raillos pasirašytą bulą, kuria Monte-Negrijos rezistentui Žymantui suteiktas "Žygmanto Liūtaširdžio" vardas.

2. Žygmantą—Liūtaširdį—Žymantą, per metų eilę rezistentų prieš darbą, seniūnija nutarė įdarbinti. Makedonijos valdovo Raillos dvare jis įrašdyntas dirbančių dvariškių rezistentų sąrašuose. Iki naujasis dvariškis—rezistentas pradės vadovauti radijo programai į Lietuvą, alga mokės valdovas Railla ir Dirva.

Gerb. p. Tysliavienė:

... Prie Jūsų Vienybė gražiai sušvelnėjo, bet, reikalui esant, ir Jūs, kaip būdavo Juozas, mokate aštriai tiesą pasakyti. Tai girtina. Bet pastebėjau, kad naudojate per daug svetimžodžių. Venkite jų.

J. ŠIAUČIŪNAS

Ellenville, N. Y.

... slunčių prenumeratos mokesį už 1962 m. Likutis už priedą. Red. S. Narkėliūnaitės aprašymas kelionės į Lietuvą, mano supratimu, visais atžvilgiais puikus.

A. ŠOVA

New Britain, Conn.

... už gražų priedą — \$1.

P. KIRMONAS

Hartford, Conn.

Alfonas Nakas iš Detroito, Mich., savo laiške reiškia keletą pastabų ir pageldavimų:

1. Vertinu Vyt. Širvydo pastabas ir ryškias, įdomias nuotraukas.

2. Gera, kad nedavėt vietos Rezistencinei Santarvei. Iš visokių "santarvių" nesantarvės ir kyla!

3. Kovoje prieš ALTą ir dr. Grigaitį prieš kurį laiką buvotė paleidę keletą "partizanų", t. y., spaudos banditų, kurie, gyvus asmenis pavadėmės minėdami, tepasirašinėja inicialais arba slapyvardžiais. Mano nuomone, kartais galima gerai antausius apsiskaldyti laikraščio puslapiuose, bet tik be kaukių!

3. Monte-Negrijos rezistentui Žygmantui Liūtaširdžiui—Žymantui pavedama: rytais rašalu papildyti valdovo Raillos išsekusią rašalinę; nuvalyti ir išgalsti rašom. plunksnas, ant valdovo stalo išrikuoti plunksnakočius.

4. Papiešinėms valandomis, naujasis dvariškis—rezistentas įpareigojamas mokytis naujaujų madų sukirpimo meno, vyrų ir moterų plaukų dailios šukuosenos, o taip pat valdovui Railai (prieš rašant laiškus makodienėčiams ir po parašymo) nuskusti barzdą, dailiai sušukuoti ir nuvalyti akinų stiklus, kad valdovas Railla atpažintų — kur stovi vyras ir kur moteris.

5. Rezistentui Žygmantui Liūtaširdžiui—Žymantui siekiant Makedonijos dvare aukštesnio tarnybos rango bei titulo, ponas rezistentas Žymantas turės seniūnijai raštu patelkti išsamius paaiškinimus apie savo veiklą Universitete (pirmosios bolševikų okupacijos metu), kuriame "rezistentas" darė karjerą. Taip pat turės suteikti paaiškinimus dėl savo bendradarbiavimo su Vilniaus gebietis-

komisariatu, hitlerinio turinio įsakymų pasirašymo.

6. Makedonijos maloningasis valdovas Railla, jo kiemo seniūnijai maloniai prašant, sutiko Dirvoje paskelbti malonų laišką makedonėčiams, kur bus plačiai išaiškinta apie maloningo valdovo Raillos rezistencinę veiklą raudonųjų ir rudųjų okupacijų metais, o taip pat išaiškins makedonėčiams, kodėl Žygmantas Liūtaširdis Zakevičius—Žymantas, 1941 m. kalbėdamas per Vilniaus radiją, sveikino naujosios Europos kūrėją Adolfą Hitlerį ir gąsdino prieš hitlerinę valdžią rezistavusius vilniečius.

7. Makedonijos valdovo Raillos sušaukta kiemo seniūnija savo darbo sėstį baigė griausmingais plojimais valdovui Railai. Naujasis Makedonijos dvariškis Žygmantas Liūtaširdis—Žymantas padėkojo valdovui Railai už suteiktą titulą ir darbą. Seniūnija jį sveikino "Heil! Heil! ir "Ural Ural!"

Pastaba: Žinias ir Makedonijos valdovo Raillos kiemo, kai mus tik pasleks jo seniūnijos paslysta krivulė, spausdinsime kiekvieną savaitę.

Mūsų spaudoje:

Manęs niekas šlandien mūsų poezijoje per daug nedžiugina. Nebent pats ryžtas kurti. Svetur raštas mirdi. Panašiai ir tėvynėje. Ten ypač tragiška.

JONAS AISTIS, DRAUGE

Nebijokime kritiškų žodžių savo veiklai ir norams apibūdinti. Šiuo atveju, man rodos, tikriems patriotams kelia nurodė J. B. Priestley: "Mūsų santykis su tėvyne turi būti toks pat, kaip žmonių su vyrais. Mylinti žmoniską padarys savo vyrui, išskyrus tik viena; ji nenustos jį kritikavusi ir bandžiusi jį patobulinti. Mes turime su lygiu tokiu pat atsėdavimu, bet kartu ir kritiškų žvilgsniu, žiūrėti į savo tėvynę. Mes turime ją mylėti, bet kartu pasakyti ir jos trūkumus. Ne kritikas, bet triukšmingas, tuščias "patriotas" yra jai pavojingas plietis."

VYT. MEŠKAUSKAS, MARGUTYJE

Metmenų žurnale nerandame sentimentalumo, kuris tirpdo išelvių dvasines jėgas ir peranksti veda į antrą vaikystę. Nerandame ir romantizmo, kuris savo ruožais akiniais verčia būti aklais dabarties sunkumų aki-valdoje. Metmenyse matome skirtingą žvilgsnį tos jauniosios kartos, kuri perėmė anglosaksų polinkį būti realistais, ir daiktus matyti kaip jie iš tikrųjų yra — ir apie juos atvirai kalbėti!

MŪSŲ PASTOGĖ, AUSTRALIJOJE

VIENYBĖ, 1962 m. gegužės 11 d.

Dalis svečių, dalyvavusių Juozo Mikuckio pagerbime Vienybės namuose gegužės 5 d. Viduryje pats poetas su žmona. Iš kairės matomi: Vl. Dilis, M. Petrikienė, Jean Schwenck, I. Dilienė, dr. A. Petrika, Daunora, J. Rūtenis, V. Alksninis, A. Kaunas, P. Narvydas, L. Žitkevičius, A. Brzenk, Vincė Leskaitienė, Daunorienė, Ramunė su motina p. Sutkevičiene.

JUOZAS MIKUCKIS...

Atkelta iš 1 psl.

kalnių šauksmą, Varpo dūžį ir regį Naujos Aušros patekėjimą...

Poetas Juozas Mikuckis į šį pasaulį atėjo jau poaušrio takais, Lyg Varpo dūžio pažadintas, jis 1891 m. rugsėjo 20 d. pirmą kartą pajautė savo motinos džiaugsmą ir saulės šviesą. Tą naujos gyvybės atėjimą su džiaugsmu sutiko motina, bajorė Konstancija Bukauskaitė, ir valstietis tėvas Antanas Mikuckiai, Vilkiškos valsčiaus Zauriškių kaime, prosenių ūkyje. Po 3 dienų Vilkiškos klebonas dekanas Novickis būsimą poetą paženkino Juozo vardu.

Netrukus J. Mikuckiai persikėlė į nupirktą už žmonos kraštui Putvešių vienkiemį, kurį tačiau senatvėje pardavė, vėl grįžo į Zauriškius.

J. M. augo ir vaikystę praleido gražios gamtos apsuptame Putvešių vk.

Čia jis, kaip daugelis to meto vaikų, praėjo ratelio ir "daraktorijų" mokyklą. 1901 m. tėvai jauną Juozuką įkebė į Kauno vyrų gimnaz. I klasę.

1904-05 m. Rusijos politinių sumišimų metu į Kauną atvyko S. Banaitis ir įstelgė spaustuve. Šalia gyveno jaunasis J. M., su spaustuve ir šeima įsikūrė ir S. Banaitis.

Banaičio šeima ir jo spaustuveje dirbę jauni Steponaičiai J. Mikuckiui buvo išganinga lietuviybės mokykla. Šioje aplinkoje jis susidraugauja su savo amžiaus poetu Ed. Steponaičiu ir laisvalaikiais apeina Kauną.

Čia jaunuolių Mikuckių aplanko Poezijos Mūza ir pasėja nerimą širdyje. Jaunuolis pajunta Malronio lyrą, girdi Kudirkos Varpą ir, 1906 m. pasikelbęs savo pirmąjį Angelą, patenka Jakštui į nagus, kuris padeda atkelti Poezijos vartus!

Mikuckis apsilanko Nemuno ir Neris upių santakoje ir 1907 Kauno kalendoriuje paskelbia "Ant Kauno pilies griuvėsių" ir parašo dar dialogą "Į Tėvynę". Nuo to momento karšta Mikuckio širdis jau ves jį vilties, meilės ir nepalaužiamo tikėjimo Tėvynės takais su daina:

...Plauk per Lietuvą - tėvynę,
Plauk, dainele!...

J. Mikuckis, pradėjęs mokyti Kaune, 1910 realinę gimnaziją baigė Petrapilyje. Kilus I pas. karui, 1916 m. įstoja į Petrapilio karo mokyklą ir ją baigęs, jau leit. tarnauja kariuomenėje.

Tačiau atsidūręs ir žaviolio Krymo padangėje, jis nesu-

Inž. Antanas Novickis pasakoja apie J. Mikuckį.

sižavė svetima padange, bet ilgisi savo tėvynės:

"...Iriaisi per audrą smarkiai, vis smarkiau,
Prie krašto arčiau, prie tėvynės..."

Jis dar "Aušroje eiseną regėjęs", Lietuvos prisikėlimo sulaikęs su ašarom džiaugėsi:

"... Man ašaros džiaugsmo riedėjo;
Dar Sibirą vakar žadėjo -
Nūn laisvas einul..."

1918 Mikuckis grįžo Lietuvon ir stojo savanoriu Lietuvos kariuomenės. Krašto Aps. ministerijoje jam pavedė anuo metu gal patį svarbiausią Kauno karo komandanto postą. Kaunas tada buvo didelių neramumų židinys: gausi, tačiau pakrikusi vokiečių kariuomenė, bolševikų ir lenkų pavojingi lizdai ir karo netvarka. 1919 metų pirmomis dienomis iš Vilniaus Kauną užgriuvo ir visas centrinis valstybės aparatas.

Komendantui reikėjo būti ir šeimininku, ir artistu ir teisėju. Mikuckis niekada nebuvo artistu, nors jaunystėje ir vaidinęs, tačiau kaime, kaip jis pats pasisako, jam tekę vaidinti ir dramas, ir komedijas ir tragedijas...

Bet Mikuckis visiems surado patalpas, priėmė ir skirstė

naujokus, padėjo suorganizuoti patį pagrindinį jaunos mūsų kariuomenės branduolį, mieste įvesti tvarką. 1362 m. Kauno nepajėgė apginti Kęstučio sūnus Vaidotas, 1915 m. Kauno neištengė apginti Grigorjevas, bet 1918-20 Kauną apgynė komendantas Mikuckis, išsaugodamas ten mūsų prisikėlimo Tautos Rūmus.

Iš komandanto pareigų Mikuckis buvo perkeltas į IV pėst. div. štabo viršininku. 1922 - 24 m. buvo Lietuvos Rytų partizanų vadu ir šios pareigos, kaip Pov. Plechavičiui Žemaitiuose, padarė jį legendarinio didvyriu.

Mikuckis kurį laiką buvo pastienio policijos, o vėliau Kauno apskrities policijos vadu.

1932 m. pasitraukęs pensijon, apsigyveno savo tėviškės ūkyje.

Šiandien J. Mikuckis su šeima gyvena Baltimorės mieste, atkeliavęs čia, kaip daugelis, tremtinio keliais.

Dar vieną faktą noriu pabrėžti, kad Mikuckis ir Tysliava - poezijos draugai - ir savo šeimas suvedė glaudžion bičiulystėn. Lietuvoje jaunam Tysliavai Mikuckis bent pradžioje buvo globėju, o Amerikoje Tysliavos Mikuckiams buvo sponsoriai.

Priminsiu vieną bičiulystės vaizdą.

Lietuvoje Tysliava nekartą aplankydamas Mikuckį Zauriš-

kiuose. Vieną apsilankymo vakarą abu susitarė parašyti po eilėraščių:

MIKUCKIS:

Miršta mirtų krūmai,
Languose nebelinguoja.
Vakaro ramumas
Paslaptinai atganguoja.
Miršta mirtų krūmai.

Jau nebeis čia jaunikačiai,
Kur numirę mirtų krūmai,
Motin, nebekrauki kračilo,
Jau numirę mirtų krūmai, -
Neateis čia jaunikačiai.

TYSLIAVA:

Nežabotą žirgą vėją
dangumi pasibalnojau
ir, sietynui sumirgėjęs,
kad nujojau,
tai nujojau...

Mano žirgu,
mano vėjui
sidabrinų avių
naktys sėjo
ir nusėjo,
o gražu... gražu... gražu.

Šį pagerbimo aprašymą baigti, tikėdamas, kad savo akademijoje padarytus pranešimus paskelbs inž. Ant. Novickis ir rašyt. J. Rūtenis. Savo ruožtu esu gavęs J. Mikuckio pažadą, kad jis parašys savo Lietuvos prisikėlimo laikotarpio atsiminimus.

Labai praverstų netolimoje ateityje turėti Juozo Mikuckio Poezijos rinktinės ir Atsiminimų tomus.

POETO FAUSTO KIRŠOS SVEIKINIMAS

Mielas Juozai Mikucki, Poete ir Kary!

Aš visuomet turiu Tau nuoširdų sentimentą kaip poetui ir kariui, kada Lietuva visais Laisvės žibintais įžengė į Nepriklausomą gyvenimą, ir Tu buvai aištingas, rizikingas, pasišventęs karžygis, kartu lydimas Parnaso Mūzos. Labai malonu, kad ir Vienybė suruošė Tau, jubilėjaus proga, minėjimą už Lietuvai paaukotas dienas.

Prisimenu, tai buvo labai seniai, kada Tavo eilėraščių "Neklausk, už ką Tave myliu" jaunimas plačiai kartojo. Ką Tu mylėjai: gal žemišką veidą, gal Lietuvą, gal jaunystę, bet viskas buvo gražu ir prasminga. Tai buvo ir jaunimo stiprybė.

Ir šiandien į: "Neklausk, už ką Tave myliu", gal nemokėtai atsakyti, nes tai yra neapreplami poezijos plotai, kada visi metų laikai ir išgyventų dienų grandinės turi savo žodį, savo pakilimą ir kritimą, žydėjimą ir mirtį. Mums, su 70 metų amžiaus kračiu, sekant jaunųjų rašytojų kartas, nelengva eiti koja kojon su gausybe literatūrinių izmų ir kapryzų.

Vistik pavasario sėja parodo, kad žemė buvo dirbama, nedirvonavo. Kiti pavasariai kitas atmainas kultivuoja. Tai natūralus kultūros kelias.

Ir kultivatoriams žiogeliai čirška.

Priimk mano linkėjimus šviesiai eiti savo keliu.
FAUSTAS KIRŠA

Mikuckio pagerbimo vakaro vedėjas Juozas Valakas (viduryje) tariasi dėl programos su dramos aktorium K. Vasiliausku ir red. S. Narkėliūnaite.

APIE JUOŽĄ GINKŲ IŠ JONIŠKIO

Juozas Tysliava

Šis aprašymas Juozo Tysliavos buvo parengtas ir turėjo būti atspausdintas Onos ir Juozo Ginkaus vedybų 25 metų sukakties proga. Kadangi tada jam neprisėjo dienos šviesos išvysti, Vienybė dabar naudoja šią medžiagą, norėdama smulkiau supažindinti su Juozo Ginkaus veikla Amerikoje. RED.

VIENOJE Brooklyno salėje šokių vakaras. Soka, sukasi ir linksminasi jaunos, dar gyvenimo kartum nepatyrusios, poros. Daugelis jų atvykę iš Lietuvos. Kiti gimę ir augę čia, šiame krašte. Bet šokių vakaras jungia visus šiuos dviejų tėvynių vaikus.

Tai buvo prieš 25 metus.

Tada, tame šokių vakarėlyje, susitiko jauna pora: Juozas ir Ona. Bet kaip? — Visa vakarą salėje šoka susikibustos dvi seserys, Ona ir Julė Kairytės, kurias, pagaliau, nutaria išskirti drašus, prieš keletą metų iš Lietuvos atvykęs Juozas Ginkus. Nutarta — padaryta. Ona, palikusi seserį kitam vaikinui, dabar sukasi Juozo glėbyje.

Dar tą patį vakarą Juozas lydėdamas Ona, galvoja apie pasimėtyimą. Juodu nutaria susitikti metinėje Vienybės laikraščio rengiamoje vakarienėje.

Ir taip, paprastai, be ilgų įvadų ir išvadų, prasideda Juozo ir Onos Ginku šeimininio gyvenimo istorija.

Bet ne apie vieną Juozo ir Onos Ginku šeimos gyvenimą mes norime pasakoti. Jei nuo to pradėsime, tai tik todėl, kad šios vedybų sukakties proga, mes norime papasakoti kitą, daug ilgesnę, sudėtingesnę ir gal būt įdomesnę visuomenės veikėjo istoriją.

Juozas Ginkus gimęs ir augęs Joniškio miestelyje, šiaurės Lietuvoje, netoli Latvijos sienos.

Stanislovas ir Barbora Ginkai užaugino penkis sūnus ir tiek pat dukterų. Tai buvo pulkas vaikų, kurių ateltimi tėvai, atšku, negalėjo nesirūpinti.

Bet Joniškio Ginkai buvo apsukrūs žmonės. Nekartą tėvas, pasikinkęs ketvertą arklių, su savo jau paūgėjusiais vaikais, traukdavo į Rygą. Senis Ginkus, kuris į Latviją veždavo parduoti mėsą, o iš ten — džiovintą žuvį, mokėjo savo šeimą ne tik auginti, bet ir į mokslą leisti.

1905 metais, kaip žinoma, nebuvo ramios dienos Lietuvoje. Ir tuo metu, kai vyriausieji Ginkų vaikai, Stanislovas ir Ona, mokėsi tolimame Petrograde, tai devintasis iš eilės, Juozas, jau buvo įsisukęs į revoliucijos sukurtą Jaunasis Juozas tada jau suprato, kad jo tėvynel artinasi laisvesnio gyvenimo dienos. Jis dalyvauja revoliucionierių šauklamuose mitinguose, prakalbose, platina jų atsišaukimus ir, bendrai, eina pavojingas laisvės kovotojo pareigas.

Nenuostabu, kad ta patriotinio Lietuvos jaunimo akcija, kurioje gyvai pasireiškia ir Ginkų Juozas, sukėlė gana stiprią rusų administracijos reakciją. Žandarų ir kazokų būriai skraido po kaimus. Užverda dar karštesnė kova. Tos kovos sukuryje krinta ne vienas patriotas. Bet už nekaltai pralietą brolių kraują nusirita ir ne vieno žandaro galva.

Prieš vėją nepapūsi, sakydavo seniai. Bet kas to paiso? Pavyzdžiui, Juozas Ginkus, drauge su kitais patriotais, Joniškioje "nuverčia valdžią"...

Ir, štai, tokiam laisvės gaudui sklindant per Lietuvą plačią, ateina 1908 metai. Juozas Ginkus šauklamas į karluomenę. Bet argi jis, kovojęs dėl savo tautos laisvės, dabar eis tarnauti carui? Niekadosi!

Maždaug tuo pačiu metu kiti du Juozo broliai, Adomas ir Pranas, kaip revoliucijos dalyviai, patenka žandarams į nagus. Pavojus ir pačiam Juozui. Kas daryti? Jis nutaria vykti į tolimą, pasakišką laisvės ir laimės šalį kitoje pusėje vandenyno. Brolių padedamas ir tėvų laimimamas, dar tais pačiais 1908 metais Juozas Ginkus išvyksta Tauragės, Tilžės, Berlyno ir Bremeno linkui. Tolyne nežinomą krastą, kur jo laukia nežinomas likimas. Tolyne už jūrų marių. Visa, ką jis šiai savo tollmai, nežinomai kelionel pasilma, tai — vieno savo draugo, butent Prano Rimkaus laiška, kuriame "amerikonas" giriasi gyvenęs, kaip klebonas...

Ir Juozas apleidžia kraštą, kur jis pirmą kartą išvydo saulės šviesą, kur išmoko myleti savo motiną, tėvą, brolius, seseris ir tėvynę. Jis apleidžia gimtąjį Joniškį, kur jis, kartu su kitais savo amžiausiais draugais, dar taip neseniai vaidino Amerika Pirtyje. Kas dabar žino, kokia pirtis laukia Juozo Amerikoje?

Bet kasgi, pagaliau, ta Amerika? Juktai pačių drauslausių ir išvermingiausių Europos sunų ir dukterų sukurtas kraštas.

Juozas Ginkus išlipo iš laivo New Yorko uoste 1908 metais. "pelenų dieną". Nereikia nė sakyti, kad Juozas iš Joniškio, patekęs į New Yorką, tada jautėsi, kaip ta pelenų dulkelė.

Bet palaukite! Juozas kišeniuje turi savo kaimyno iš Joniškio apylinkės, Prano Narvydo, adresą. Todėl pamatęs policininką, jis ir parodo jam tą raštelį. Policijos pareigūnas mandagiai priima Kolumba iš Joniškio, sodina į tramvajų ir paaiškina kur išlipti.

Juozas Ginkus su žmona Ona, buvusią Kairyte.

Ir važiuoja Juozas arkliais traukiamu tramvajum. Ir prisimena jam dabar tos dienos, kai jis su tėvu vykdavo į Jalgavą ir Rygą džiovintos žuvies parsivežti. Graudu Juozui darosi širdyje. Kažin, ar kada nors jis dar pamatystas pievas, tuos laukus ir girias, kur mažas būdamas uogaudavo? Mažoji, senoji ir labai mylima šalis dabar toli, toli už vandenyno.

PAS KAIMYNĄ IŠ LIETUVOS PRANĄ NARVYDĄ

Nuo uosto iki West 47 Street netruko atriedėti arklinis tramvajus. Jis, išlipęs, tuojau pamato namą, kuriame tada tūla Vaičkuvienė "laikė burdingierius". Čia gyvena Narvydas, Rimkus ir kiti, kurių dėka Juozas netrukus pažino didmiesčio gyvenimą. Pranas Narvydas tuojau išsivedė Juozą Ginku į teatrą. Dar ir šiandien Juozas yra dėkingas Pranui, parodžiusiam jam pirmuosius naujo gyvenimo takus, kurie svietimoje šalyje naujai atvykusiui dažnai būna sliūdis.

Pabuvęs pora dienų New Yorke, Ginkus, kartu su Narvydu, atvyksta į Brooklyną, į Vienybės redakciją, kur jis randa Paukštį, Brazilį ir kitus tų laikų visuomenės veikėjus. Jis susipažįsta su Vienybe, su laikraščiu, kurio bendrovėje vėliau, po keletą metų, jam teko eiti svarblias direktoriaus ir prezidento pareigas.

Zodžiu, Juozas Ginkus nedelsia, tuojau pradeda platų visuomenės veiklos barą.

Bet tai nereiškia, kad visai takai, ypač pradžioje, buvo rožėmis kloti. Juozas, eidamas į Amerikos lietuvių visuomenę, jos veikimą, negalėjo pamiršti ir to, kad jis iš namų atsivežė vos 40 aukso rublių. Aišku — su 20 dolerių kišeniuje neilgai švatstystiesi.

REIKIA IEŠKOTI DARBO...

Reikia ieškoti darbo. Bet ir tai dar ne viskas. Juozas aiškiai atsimena tai, ką jam tėvas ne kartą yra sakęs: "mokslas — žmogaus turtas." Todėl Juozas, ieškodamas darbo, kartą užsuka į fabriką, kuriame gauna darbo ir keturis dolerius savaitėje. Tai buvo nemaža alga tuomet, kai už penketuką galėdavai užkasti ir lėkštę sriubos išsūrbti. Dienomis Juozas dirba, o vakarais eina mokyti stiklo braižybos.

Gyvenimas kova, — sako išmintingi žmonės. Juozui tenka pabūti ir be darbo. Tenka rūpintis rytojumi. Tenka sukti galvą, kur gauti tą penketuką...

Bet Juozo galvoje tupi ta pati mintis: reikia mokyti! Moki žodį — žinai kelį. Bet jeigu mokėsi amatą, tai būsi sotus ir apsirėngęs. Todėl jis eina mokyti fotografijos meno. O kadangi Juozą lygiai vilioja ir scenos menas, tai jis mokosi planu skambinti ir dainuoti. Susipažįsta su Miku Petrausku ir dainuoja jo chore. Eina į Simano Daukanto Dramatinę Draugiją, ruošia vaidinimus ir pats vaidina.

Nepastebimai prabėga keletas metų naujoje tėvynėje. Dabar Juozas įsitikina, kad "aukso ir laimės šalyje" nėra jam tiek daug nei aukso, nei laimės. Visa tai priklauso nuo paties žmogaus kantrybės, išvermės ir darbo.

1912 metais New Yorkas darbininkų streiko ženkle. Beveik neišmanoma gauti darbo. Bet New Yorkas, tai dar ne visa Amerika. Juozas apsigyvena New Bedford, Mass. ir pradeda dirbti toje pačioje stiklo pramonėje, kurioje jis, atvykęs į New Yorką, tuojau šoko lavintis. Dabar jis praktiškai įsitikina, kad įgytos mokslo žinios iš tikrųjų atidaro duris į geresnį gyvenimą. Dabar jis jaučia dar didesnę norą mokyti.

Taip dirbdamas ir kartu dar lavindamasis fotografijos srityje, Juozas čia gyvena iki 1914 metų. Tačiau jau tais pačiais metais Ginkus grįžta atgal į New Yorką ir bando savarankiškai verstis. Pradžioje atsargiai, su partneriu, Maspeth atidaro fotostudiją, kurioje jis išbūna iki 1917 metų.

Juozas Ginkus savo šeimos ir artimųjų tarpe: iš k. į d.: adv. J. Jurevičius, Ginkaus žmonos sesers vyras, Ginkaus žmona Ona, pats Ginkus, Ginkuvienės sesuo Veronika Kairis, antroje eilėje: kita Ginkuvienės sesuo Julė Jurevičienė, Juozas Ginkus, Jr., su savo žmona Patricija.

Perka saldainių "palocių"

Bet Juozas Ginkus, kaip ir jo tėvas, drąsus ir savarankiškas vyras. Dar tais pačiais metais jis perka Narvydo ir Vaiveikio fotostudiją, kuri netrukus jam teikia gražaus pelno.

1921 metais balandžio 21 dieną Juozas Ginkus perka saldainių krautuvę, kuri neveltui vadinama "palocium". Čia atverčiamas naujas Juozo Ginkaus gyvenimo ir veiklos istorijos lapas.

Dabar mes grįžtame į tą pačią vietą, kur pradėjome pasakoti, kaip Juozas Ginkus šokių vakarėlyje susitiko dvi seseris...

Ona Kairytė su kuria Juozas Ginkus susitarė eiti gyvenimo keliu, yra Antano ir Polynos Kairių duktė, augusi ir mokslą ėjusi Brooklyne, Ona niekad nėra mačiusi to krašto, iš kurio Juozas yra atvykęs ir kuris jam taip brangus. Bet kokiu darbū, kilni ir pavyzdinga, ši lietuvaitė! Dar nė 20 metų neturėdama, Ona visa širdimi paslaukoja Lietuviškiems reikalams ir idealams. Ji dalyvauja Vyčių organizacijoje, Moterų Sąjungoje, SLA, Moterų Vienybėje ir kitose lietuvių draugijose. Nekalbant apie brooklyniskės Angelių Karalienės parapijos chorą, kuriame ji dainuoja virš 25 metus...

Turėdama gerą balsą ir kilnią Lietuviską širdį, Ona Kairytė eina visur, kur tik dirbamas lietuviškas darbas; seimai, susirinkimai, koncertai ir kitokios pramogos. Dar anais laikais, dar visai jauna būdama Ona dainuoja Šimkaus skrajamame chore. Be to, su velione Elena Aušraite ir Margarita Česnavičiute, Ona Kairytė sudaro trio, kurio tobulu dainavimu gėrisi visi Didžiojo New Yorko lietuviai.

Kairių šeima — pavyzdingi lietuviai. Visi jie, tiek sūnūs, tiek dukterys, kalba, rašo ir mąsto lietuviškai. Tokie yra sūnūs — Jonas ir Antanas (JAV laivyno leitenantas, daktaras), tokios yra dukterys — Ona Ginkuvienė, Julė Jurevičienė ir Veronika Kairytė. Ir vis dėlto, reikia pasakyti, kad Ona labiau, negu jos broliai ir seserys, jautė ir dabar tebejaucia visuomenės veikėjos pašaukimą...

Štai kodėl Ona Kairytė pasirinko tą patį kelią, kuriuo ir dabar tebeina veikėjas Juozas Ginkus. 1921 metais spalio 16 dieną Angelių Karalienės parapijos klebonas, kunigas Selv. Remelka, suriša "neatmezgamu moterystės ryšiu" Juozą Ginkų ir Oną Kairytę. Vestuvėse Knapp's Mansion salėje, dalyvauja virš dviejų šimtų žmonių. Piršlys, svotas ir vyriausias puotos vedėjas — visiems gerai žinomas ir pažįstamas Juozas Garšva...

Dabar Juozo Ginkaus gyvenimo laivas išplaukia į atvirą jūrą. Dabar jis jau šeimos galva... Ir dar didesnei namų židinio laimei, 1925 metais gruodžio 16 dieną Juozas ir Ona susilaukia sūnaus, kuriam suteikiamas tas pats tėvo vardas...

Savo krautuvėje Ginkai dirba sunkiai ir ilgai. Anksti keliasi ir vėlai eina gulėti. Bet čia, šiame "palociuje", sukasi pats didžiausias Brooklyno lietuvių tautinio gyvenimo ir veiklos ratas. Čia svarstomi ir ruošiami įvairūs veikimo planai ir projektai. Nekartą Ona Ginkuvienė tenka vienai dirbti krautuvėje, tuo tarpu, kai jos vyras pirminkauja kokiam nors veikėjų posėdyje.

Juozas Ginkus 1953 m. dalyvavo lietuvių delegacijoje pas prez. Eisenhowerį: iš k. į d. kongresmanas Kersten, ALTo sekr. dr. P. Grigaitis, J. Ginkus, prez. Eisenhoweris, ALTo pirm. L. Šimutis, red. St. Pieža, M. Vaidyla, K. Kalinauskas.

Bet Ginkus nebūtų veikėjas, jeigu jis nemokėtų vertinti ir savo žmonos talento. Kas, jeigu ne jis per šiuos 25 metus kiekvieną sekmadienio rytą rūpestingai išleidžia savo žmoną į Angelių Karalienės bažnyčią, kur ji gieda chore, o taip pat ir solo? Kas, jeigu ne Juozas savo jauną žmoną anais laikais išleisdavo į kitus miestus su skrajajamu Stasio Šimkaus choru? Ir tie, kurie yra girdėję Onos Ginkuvienės dainavimą, žino, kad tai nėra tušti žodžiai. Juk ir dabar ji, ši Miko Petrausko ir Stasio Šimkaus mokinė, nuolatos girdima iš radijo stoties, kurioje jos vyras vadovauja vienai iš seniausių lietuviškų radijo programų.

VISUOMENINĖ VEIKLA

Kai dėl paties Juozo Ginkaus, tai vargiai, ar Didžiojo New Yorko lietuvių kolonijoje buvo toks įvykis, kuriame jis nebūtų dalyvavęs.

Tik atsiminkime pirmąjį pasaulinį karą, kai visos Amerikos lietuvių veikimo centras buvo New Yorke. Pavyzdžiui, kas iš mūsų, ypač senesniųjų, neatsimena 1918 metų liepos 4 dienos, kai New Yorke įvyko didžioji 42 tautų demonstracija, kurios priešakyje žygiavo 10 tūkstančių lietuvių minia? Kas, jeigu ne Juozas Ginkus tada ant balto arklio jojo tos demonstracijos, tos minios, priešakyje? O juk ta demonstracija Jungtinių Amerikos Valstybių nepriklausomybės paskelbimo 142 sukakčiai paminėti, taip pat buvo Lietuvių Delegacijos Washingtono sumanyta ir prezidentui Wilsonui pasiūlyta paskelbti...

Ir kas, jeigu ne Juozas Ginkus, su kun. N. J. Petkum ir Kaziu Paulioniu tada sudarė tai demonstracijai ruošti komitetą, į kurį vėliau buvo pakviesti tokie veikėjai, kaip Povilas Matulionis, Juozas O. Širvydas, Steponas Karvelis, Vytautas Širvydas, Marė Teiberytė, Teofilis Sušinskas ir kiti?

Taip, tame dvidešimt penktų metų laikotarpyje daug ko nauja įvyko Amerikoje ir Europoje. Bet dar daugiau nauja įvyko nuo to laiko, kai Juozas Ginkus apleido savo gimtąjį Joniškį. Juk ir Lietuva, kurią jis paliko pavergtą, vėliau, daugiausia tų pačių Amerikos lietuvių pastangomis, kėlėsi laisvam ir nepriklausomam gyvenimui. Ir nekartą Juozas girdėdavo savo senosios tėvynės pagalbos šauksmą. Bet kiekvieną kartą jis, ištiesdamas ranką savo tėvų kraštui, nė sekundei nepamiršdavo, kad jam lygiai yra brangi antroji tėvynė, kur buvo sukurtas šeimos židynys, kur gimė ir užaugo įpėdinis.

Tiek pirmojo, tiek antrojo pasaulinio karo metais mes matome Juozą Ginkų talkininkaujant abiem tėvynėm. Mes matome jį pardavinėjant Lietuvos laisvės paskolos bonus. Mes matome jį platinant Amerikos karo paskolos bonus. Pagaliau, įvairiais etapais, mes matome jį pasitinkant pačius žymiausias svečius iš senosios tėvynės — dr. J. Basanavičių, Martyną Yčą, J. Vileišį, P. Žadeikį, J. Žilių, B. K. Balutį, Martyną Jankų, prof. M. Biržišką, Antaną Smetoną ir eilę kitų lietuvių tautos vadų ir valstybės kūrėjų. Pagaliau mes matome jį (specialaus komiteto priešaky) išleidžiant pirmuosius mūsų transatlantinius lakūnus, Darių ir Girėną, skrendančius į Lietuvą ir... mirtį.

Praeis dar 25 metai. Praeis šimtas metų, bet iš istorijos lapų niekas neišbrauks tų darbų, kuriuos Juozas Ginkus, drauge su kitais nuoširdžiais Lietuvos sūnumis ir dukromis, sunkiai ir paslaukojusiai dirbo dviejų tėvynių laimei ir gerovei.

VIENYBĖS PUSLAPIUS PAVARČIUS...

Tik reikia pavartyti senosios Vienybės puslapius, Tėvynės Mylėtojų Draugijos Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, Tautininkų Klubo ir kitų draugijų užrašus, senus, laiko kirmėlės apgraužtus, paveikslus, kad pamatytumėte, kad įsitikintumėte, jog šiuose žodžiuose nė krislu nėra prasilenkta su tiesa.

Baigdami šią istoriją, negalime praėti tylo-mis ir pro tą faktą, būtent, kad Juozas Ginkus, be visuomenės veiklos, nemažiau domėjosi sportu. Juk jis buvo vienintelis lietuvis, kuris daugelį metų turėjo New Yorko valstybės leidimą mokyti jaunimą įvairių sporto žaidimų. Juk, be vaidinimų ir koncertų, Juozas Ginkus ruošdavo bokso ir krepšinio pramogas. Pagaliau jis buvo žinomo Lietuvos boksinto, Juozo Vinčos, mokytojas ir globėjas.

Pagaliau... Kas, jeigu ne Juozas Ginkus virš keturiolika metų radijo bangomis šaukia savo tautiečius dirbti darbą, iš kurio būtų nauda Lietuvai ir garbė Amerikai? Kas, jeigu ne Juozas Ginkus, išpardavęs daugiau, kaip milijono dolerių vertės karo paskolos bonų, Amerikos valdžios buvo pažymėtas garbės generolo laipsniu? Kas, jeigu ne jis nuolatos stelojasi savo tėvų žeme, po kurią šiandien purvinais batais klamuoja senieji Lietuvos priešai iš rytų? Taip, tai tas pats Juozas Ginkus, kartu su šimtais tūkstančių Amerikos lietuvių, šiandien kovoją už Lietuvos nepriklausomybę ir Amerikos gerovę.

IŠ LIETUVOS

Eduardas Mieželaitis už savo eilėraščių knygą "Žmogus" laimėjo 1962 metų Lenino premiją. Ta knyga apimanti geriausius poeto eilėraščius iš jo paskutinių trijų leidinių. Eilėraščius rusiškai išvertė visa eilė rusų poetų. Apie laureatą rašė laikraščiai ne tik Lietuvoje, bet ir Amerikoje, tik, žinoma, skirtingai. Lietuvoje jį keldami į padanges, o Amerikos mūsdiškė spauda, kad ir paminėjo, bet labai kukliai — vienį pridėdami ir komentarus, o kiti pasitenkinę tik gryo fakto paskelbimu.

Mieželaitis yra tas pats lietuvis poetas, kuris prieš porą metų lankėsi ir Amerikoje kaip valstybės departamento svečias vadina-mų kultūrinių mainų plane su Sovietų Sąjunga. Poetas tada buvo ne kaip Lietuvos, bet kaip Sovietų Sąjungos atstovas.

Alfonsas Motiejūnas, dailininkas-tapytojas, Vilniuje šį pavasarį mini savo 50 metų amžiaus sukaktį. Motiejūno specialybė peizažas. Jo peizažuose savitai perteikti Nidos, Jurbarko, Vilniaus ir kt. Lietuvos vietovių vaizdai. Vasarą dailininkas ketina padirbėti Žemaitijoje, o rudenį numato surengti ir darbų parodą.

Stasys Čaikauskas, aktorius ir režisierius, Lietuvoje paminėjo savo 50 metų amžiaus sukaktį ir 30 metų sceninio darbo. Kauno teatre Čaikauskas dirbo nuo 1931 m., o 1941 m. ten pat debiutavo režisūroje. Dabar jisai dirba Marijampolės (Kapsuko mieste) dramos teatre, savo pastatymus pradėjęs K. Binkio "Atžalynu".

Juozas Ginkus Lojalumo parade New Yorke

Muzikinėmis temomis

Du dainininkai garsina lietuvių vardą

Mobile, Alabama - Šiame mieste ir valstybėje, kuri jungiasi su Meksikos įplauka, negirdėti, kad būtų apsigyvenusių pavienių lietuvių ar šeimų. Tačiau Amerikos lietuviams, gyvenantiems šio plataus krašto apgyventose vietose ir Kanadoje, mažiau bus įdomu išgirsti, kad Mobile mieste yra du Amerikoje gimę lietuviai. Tai Arnoldas Voketaitis ir Flavius Jankauskas. Jiedu pagarsino lietuvių vardą vietinei to miesto visuomenei.

Amerikos lietuvių plačioji spauda apie tai nė neparašė, nes nežinojo, o parengimą rengė amerikiečiai.

Mobile Opera Guild š. m. kovo 27 ir 28 dienomis surengė Murphy High Auditorijoje "Boris Godunov" operą angliškai. Pstatyme dalyvavo: Arnoldas Voketaitis, atlikdamas pagrindinę rolę, Flavius Jankauskas atliko saro rolę.

Mobile Opera Guild Artists vakaro programos leidinyje rašoma: "Boris Godunov - Arnold Voketaitis, bass baritone. The title role of Boris, one of the more difficult bass roles of grand opera, is sung tonight by Arnold Voketaitis, born in the United States of Lithuanian parents, Mr. Voketaitis has been praised by Leopold Stokowski as "an artist of extremely high quality", both as singer and as an actor". Rave reviews for both singing and acting have followed him from New Orleans to Boston and New York. He has sung with the New York

City (City Center) Opera since 1958, with the Philadelphia Lyric Opera this season, and at Central City, Colorado, in the summer of 1960. Not only has he been soloist with top orchestras of the United States, but also has he been in demand for summer "musical tent" productions. In television he has the distinction of being in the first production filmed for pay-TV by Paramount Pictures - in the Menotti opera, "The Consul".

"Ironically, Nikich, a guard bass baritone, a new comer to Mobile, is also of Lithuanian background - just as Mr. Voketaitis. While residing in Tampa (Florida), Mr. Jankauskas was in the chorus of the Sun State Opera Federation. He has studied voice in Stuttgart, Germany, and in Philadelphia, Pa."

"Ironiška!", dabar noriu vienybės skaitytojams priminti, kad tie du Boriso Godunovo pastatymo dalyviai, tai sūnus Motiejaus Vokietaičio, gyvenančio New Haven, Conn, su kuriuo 1907-1909 metais man teko kartu mokytis Valparaiso Universiteto paruošiamam skyriuje. "Nikich", Boriso sargas, tai mano sūnus, Flavius, Koks sutapimas: tėvai mokykloje, o sūnūs - operoje susitiko ir susipažino. Testseka jiems ir toliau garsinti Amerikos plačiajai visuomenei lietuvių vardą ir talentą.

Z. JANKAUSKAS

Vytautas Strolia, skaitęs paskaitą ASS studijų dienose New Yorke. D. Peniko nuotrauka

Akademikų skautų studijų dienos

Gegužės 5 d. New Yorko Akademinių Skautų Sąjūdžio skyrius buvo surengęs studijų dienas ir koncertą. Studijų dienos įvyko Festival salėje New Yorke. Jos prasidėjo organizacijos kandidatų pasidėjimais. Po to sekė keturios paskaitos, kurios bendra tema, "Zvilgsnis į Lietuvą".

Vakare, Webster Manor salėje įvyko studijų dienų koncertas, kuriame dainavo Toronto Vyrų Kvartetas.

Šeštadienio vidurdienį New Yorko akademiku gretos padidėjo devyniais naujais nariais. Korpi Vytis pasižadėjimą davė Vidas Kletza ir Bronius Nemickas, o akademiku skaučiu draugovės pasižadėjimą davė: Daina Botyriūtė, Regina Kulytė, Virgilija Matėkūnaitė, Irena Petniūnaitė, Audronė Senkutė, Ramunė Vilkutaitytė ir Auksė Vilpišauskaitė.

Po šių iškilnių Tomas Remeikis skaitė paskaitą "Socio-politinis Lietuvos komunistų partijos portretas". Pačio Remeikio nebuvo, tai jo paskaita perskaitė Dalia Bulgarauskaitė.

Vytautas Strolia, kuris yra lietuvių muzikos žinovas, įdomiai pademonstravo, kaip dabartinė muzika Lietuvoje veikia okupantų stekiminių tarnyboje.

Po pietų pertraukos sekė dvi kalbos. Vincas Rastenis papasakojo kaip komunistai naudoja melą kaip valdymo priemonę, o Pranas Zundė kalbėjo apie kai kurias Lietuvos išlikimo problemas.

Vakare, koncertavo Toronto Vyrų Kvartetas. Jo reper-

tuaras buvo lengvas ir linksmas. Buvo lietuviškų dainų ir vertimų iš amerikiečių populiarios muzikos. Kvartetas yra labai gerai susidainavęs ir publiškai padarė labai gerą įspūdį. Po koncertą buvo šokiai, kuriems grojo Vedegio orkestras.

ALGIS RIMAS

Lietuvos teatrų rūpesčiai

Lietuvoje įvykusiame teatro draugijos antrame suvažiavime mažesnių miestų teatrų atstovai nusiskundė, jog silpni ryšiai su dramaturgais rimtai atsiliepa į originalaus repertuaro sukūrimą. Girdi, periferijos teatrams neretai siūlomos tokios originalios pjesės, kurios nepatenkina Vilniaus ir Kauno teatrų. Dramos aktore M. Mironaitė ir kiti pabrėžė, kad esą nenormalu, jog respublikos teatrų kolektyvai nežino ir nemato vienų kitų spektaklių. Buvo kaltinti ir teatro kritikai dėl paviršutiniškumo, menko domėjimosi jaunųjų aktorių ir režisierių darbais.

Vilniaus radijo pranešimu nuo balandžio 1 d. Kauno politechnikos institute veiks 7 fakultetui: elektrotechnikos,

mechanikos, lengvosios pramonės, mašinų gamybos, statybos, santchnikos ir cheminės technologijos. Iki šiol institute veikė tik 5 fakultetai.

Šiais metais į institutą bus priimta 2,810 naujų studentų. Jų tarpe vakariname skyriuje ir neakivaizdinio būdu studijuos 1,362 būsimieji inžinieriai.

Neužmirškite atnaujinti Vienybės prenumeratą!

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

GINTARAS

Lietuvos auksas

Kainos nuo \$25.00

Ivairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis

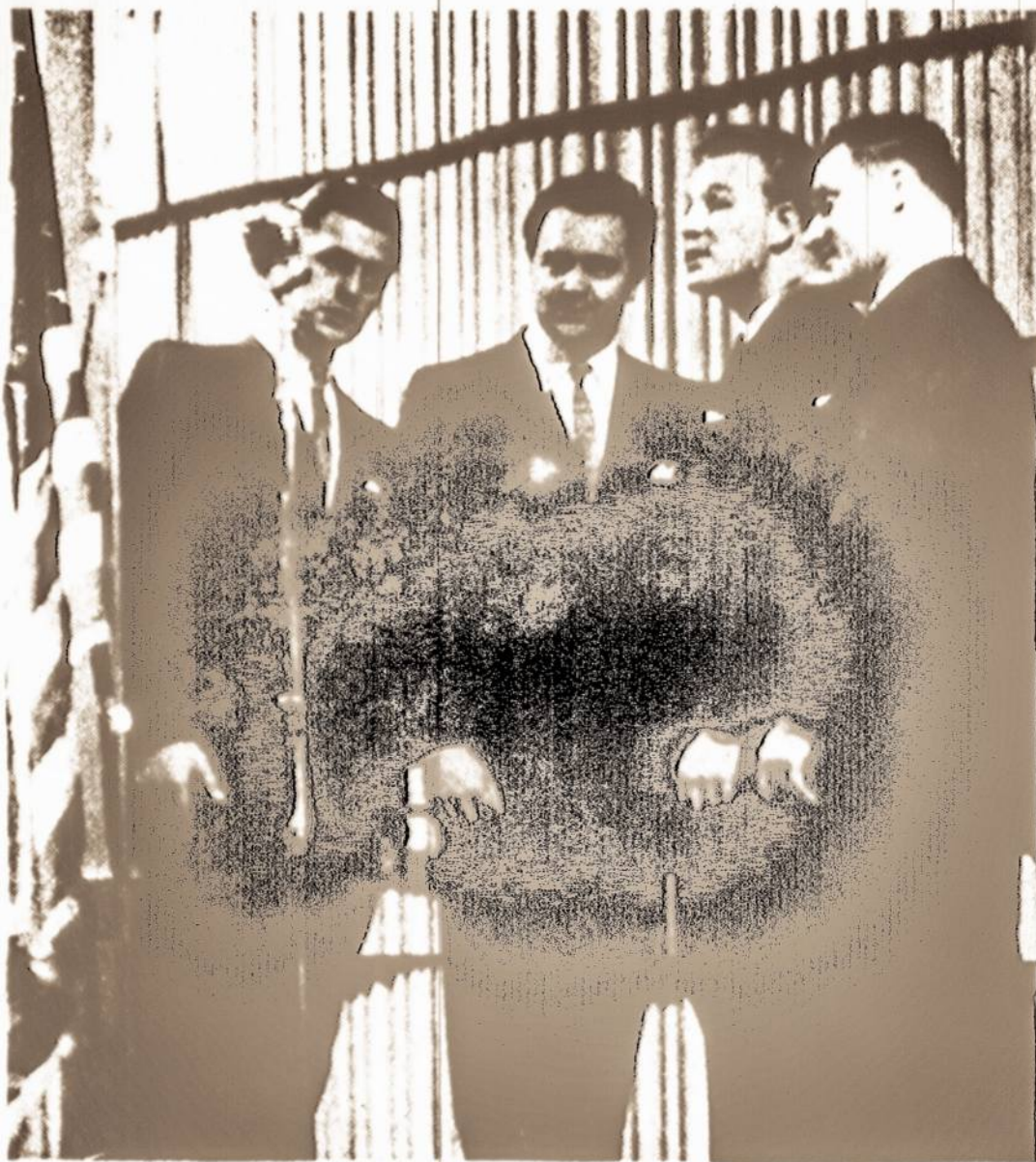
AMBER GUILD LTD.

80-19 31st Avenue

JACKSON HEIGHTS, N. Y.

Tel. HA 9-5855

Pasiekiami: auto iki 31 Ave. Northern Blvd, IND subway iki Roosevelt Ave, IRT iki 74 St, Port Bus iki 31 Avenue.

Toronto lietuvių kvartetas dainuoja Webster Hall Manor.

D. Peniko nuotrauka

Juozui Ginkui mirus,

JO ŽMONĄ ONĄ IR ŠEIMĄ

NUOŠIRDŽIAI UŽJAUČIA

Valiūnai

TAURIAM LIETUVIUI
JUOZUI GINKUI MIRUS,

JO ŽMONAI ONAI, SŪNUI JUOZUI
IR VISIEMS ARTIMIESIEMS UŽUOJAUTĄ REIŠKIA
Lietuvių Moterų Atstovybės Klubas New Yorke

LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBO NARIUI

JUOZUI GINKUI MIRUS,

jo šeimą ir artimuosius
užjaučia ir kartu liūdi

LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBO VALDYBA IR NARIAI

Motinos vaidmuo lietuvių sargyboje

JONAS MIŠKINIS

Reikšmingiausias vardas, kuris amžiais nenustoja savo vertės — motina. Kas žino garbiausius žmones, kurių vardai į garsenybių katalogus surašyti, tas žino ir jų motinas. Neveltui sakoma: nebūti motinų, nebūti genijų. Juk mokslininkas Platonas ir Aristotelis, karo vada Cezaris ir Napoleonas, išradėjas Archimedas, Niutonas, ir daugybė šių laikų mokslininkų bei garsių vyrų ne iš oro pagavo savo sugebėjimus, išmintį ir drąsą. Ir prie Goetės poezijos, Rafaelio tapybos, Mykolo Angelo skulptūros, Šopeno muzikos melodijų, yra prisidėjusios jų motinos.

MOTINOS ORUMAS

Žmonija instinktyviai junta, kad gimdytoja yra Kūrėjo pavaduotoja. Tokia motina yra tiek gyvybę teikiant, tiek ją puoselėjant. Todėl visa žmonija jaučia, kad visame gyvenime tiesiog nėra nieko kito mums, kas pajėgtų atstoti motiną, ir kad orumas, kurį mes tik galime įsivaizduoti, yra motinos orumas — sako Hofmanas. Iš čia jos įtaka, iš čia auklėjamoji galia. Nėra stipresnio veiksnio, kaip motinos žodžiai, jos prašymai.

Motinos vardas buvo ir tebėra apsuptas aureolės. Tiesa, gyvenime gal ir per dažnai tenka mstyti liūdnu, motinystė žeminančių reiškinų, kurie kartais taip įžūliai keisina užtemdyti šventą motinos vardą. Tie reiškiniai yra

pakrikusis šių laikų dvasios padaras. Menkas didžiųjų motinos pareigų supratimas, motinystės negerbimas, šeimos židinio išmaišymas į gražesnę "rūbą", tai tie nauji "modernumai", ne vienoj širdy sukelia baimės ir rūpesčio. O kai jau susvyruoja šeimos pamatai, tada blogai.

JOS RANKOSE TAUTOS ATEITIS

Motinos veidas — saulė šviesiausia, sako mūsų poetas. Tikrai iš jos veldo skleidžiasi šviesa ne vien mažam, silpnam kūdikiui, nieko nepajėgtančiam melniai globojančių savo motinėlių rankų, toji motinos veldo šviesa pasiekia ir suaugusiu, savo tėviškės lizdą palikusius vaikus, gyvenančius savarankiškai. Vadinasi, motinos akys lydi vaiką visą gyvenimą. Ir laimingieji vaikai, kurie randa tose akyse savo gyvenimo šviesą!

Motinos rankose lyg sudėta ne tik jos vaiko, bet ir visos tautos ateitis. Gera motina neša palaimą ne tik savo vaikams, bet ir savo tautai. Ji yra tautos gyvenimo ramstis, kuriam susvyravus sunku betikėti šviesa ir laiminga ateitimi. Laimingos yra tautos, gerbiaamosios motiną ir motinystę, laimingos, turinčios gerų, šventų motinų — sako rašytojai.

LIETUVYBĖS POSELĖTOJA

Kalbėdami apie motiną, kartu kalbame ir apie savo

MOTINAI

Man asloj pirmą kart suklypus,
Tu mažą kėlei juokdamos,
Kai pirmą žodį tarė lūpos, —
Jos šaukėsi tavęs — mamos!

Kai nepatirti skleidės burtai,
Margoj pasaulio panoramoj,
Pradėjus meilės sapną kurti,
Džiaugsme šaukia auš: mama, mama!

Kai apsuptam apgaulės tinklo,
Įgėlė man klasta piktoji,
Kai po našta pečiai palinko,
Raudodams: mama! — aš kartoju.

Ir baigdams savo laikiją dramą,
Kai visa jau čionai apkarto,
Šaukiu aš vienumoje: mama!
Šaukiu gal paskutinį kartą...

II

O, motin, motin mano brangi!
Ar tu girdi dausų padangėj,
Kad aš meldžiuos, kaip tu kadaise,
Darbų nuvarginta meldeisi.

Tu daugel, daugel man atleidai,
Šypsodamos raukšlėtu veidu!
Nekartą verkėme abuda,
Kada per daug jau skausmo būdau...

Dabar, pasiekus džiaugsmą trokštą,
Esi tarp dangiškųjų bokštų,
Ir ten turbūt karštai meldiesi,
Kad mada būtumėm vėl dviese.

Ar saulė leidžiasi, ar kelias,
Man į tave vaidenas kelias...
Ir taip meldžiuos, kaip tu kadaise,
Darbų nuvarginta meldeisi.

JUOZAS MIKUCKIS

MAMYTĖ

Mamytė mano, mano brangioji,
Vargo dalužėj mane lydėjai.
Tave apleidau, toly klajoju,
Mano mamyte, tave mylėjau.

Savo lūšnelę andai apleidau —
Liko mamytė, ašaros liko.
Saulė pakilus, vėl nusileido,
Žemės kelionė sielai netiko.

Amžinos jurės užė, bangavo,
Juodosios gulbės saulę lydėjo.
Grakščios undinės laimę dainavo,
Manęs klajūno nepalytėjo.

Mamyte mano, mano brangioji,
Ilgesio laumės mane bučiuoja.
Anapus jurių laimė šypsosjos...
Tave, mamyte, saule myluoju.

JUOZAS TYSLIAVA

Juozas Tysliava su savo
Mamyte Lietuvoje

tautą, nes motina dar mažam "į krūtinę skausmą savo liejo nežinia". Anais prispaudos laikais motina pati buvo patyrusi daug skriaudų iš svetimųjų, nes iš praeities sėmė stiprybę, mokydama savo vaikus mylėti savo gimtąjį kraštą, savo tėvų kalbą, gerbti lietuviškus papročius ir daiktus.

Neribota motinos meilė savo vaikui eina išvien su pasiaukojimu, atsidavimu. Nėra pasaulio skausmo, kurio motina nesutiktų iškentėti, nėra vargo, kurio ji negalėtų pakeisti kad tik jos vaikui būtų gera.

Lietuvės motinos ir senovėje garsėjo savo giliu tikėjimu ir orumu. Meilės galia motinai nušviečia sunkų auklėjimo darbo kelią. Kuo giktu galėtume išaiškinti, kad mūsų senosios anų laikų motulės, vos iš maldaknygės mokėjusios paskaityti, sugėbėjo išauklėti tiek narsių didvyrių, tiek garbingų vyrų, kurie savo darbais ir pasiaukojimu prikėlė Lietuvą.

Tėvynė yra mums brangi, nes ji nuklota mūsų brolių gyvybės aukomis ir aplaistyta motinos širdies krauju. Ne viena motina, sūnų kaip karį, šaulį partizaną yra paaukojusi Tėvynėi, dabar pati senatvėji džiūsta, vysta Sibiro taigose, kaip palaužtas medelis.

JOS RANKOSE TAUTOS LAIMĖ

Ne tik praeity, bet ir dabar mūsų motinų rankose tebėra tautos sveikata, gerovė ir laimė. Juo motinos bus ideliškesnės, tauresnės, tuo patikimesnė bus mūsų tautos ateitis.

Jei motina bus nuosirdžiai atsidėjusi savo pareigom ir auklėjimo darbu ir tvirtai tikės tai jos nepajėgs paliesti jokios gyvenimo audros — ji, sugebės pakreipti savo ir šeimos gyvenimą ta linkme, kuria jos panorės.

Bolševikams okupavus Lietuvą, daugelis motinų paliko gimtojo krašto sargyboje. Daugelis jų už tą budėjimą buvo ištremtos į Sibirą; daugelis motinų atsidūrė Vakaruose. Tačiau kur jos bebūtų, visas jas lydi tas pats rūpestis ir pareiga: kad jų vaikai lietuviškai kalbėtų, kad neužmirštų gimtosios tėvų kalbos,

kad motinos išmokytais žodžiais bažnyčioj melstųsi.

Žinoma, tremtyje sutikome didelių netikėtumų. Kiekvienas tai pastebi ir daug kas stelojasi, kad mūsų jaunoji karta atsidūrė labai ant slidaus kelio. Išsivijoje nėra tos užuovėjos, tos aplinkui srovančios lietuviškos šilumos, kuri buvo juntama gimtajame krašte. Todėl lietuvių motinos išsivijoje budėjimas lietuviybės ugdyme labai yra aktualus.

Tiesa, Amerikoje gyvenanti motina dažnai užimta: dienos metu dirba darbovietėje, o sugrįžus iš darbo turi prisiversti, atsidėti lietuvių motinos pareigoms. Kokioj aukštumoje šią misiją motina atliks, tokia bus mūsų jaunoji ir būsimoji karta. Tad pagalvokime, ko laukia iš motinos jos vaikai, ko tikisi iš jos lietuvių tautai!

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona. Pyragai vedybiniam ir kitokiems pokyliams.

36-40 Stagg St., Brooklyn 6, N. Y.

Telefonas: STagg 2-5938

Albert F. Peters (Petrauskas)

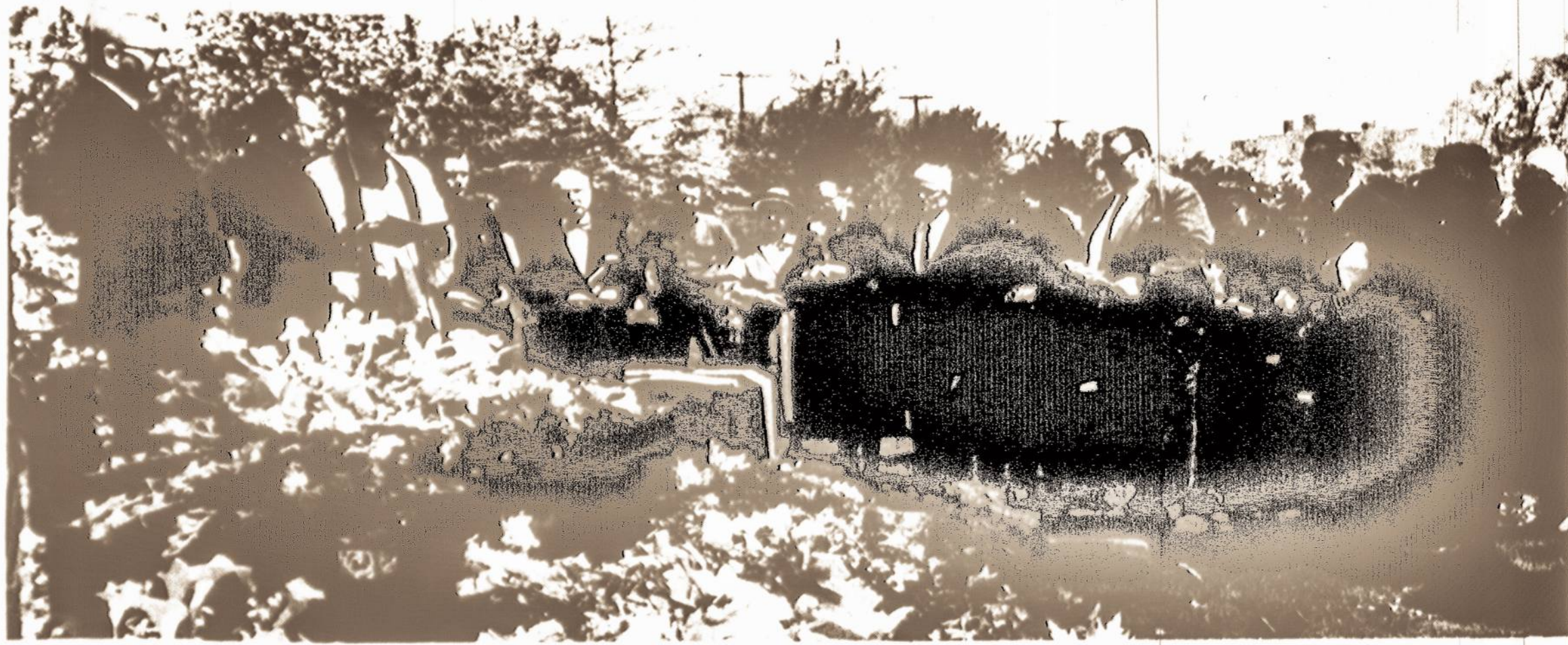
Park Hill Realty

Apdrauda, nekilnojamas turtas, federaliniai, valstybės ir miesto taksai. Notary Public.

84-17 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y.

TELEFONAS: Virginia 3-1477

Agentūra siuntiniam į Lietuvą ir kt kraštus.

Ona Ginkuvienė, sūnus Juozas su žmona, artimieji, kunigai, draugai, Juozas Ginkū laidojant kapinėse.

V. Maželio nuotrauka

LIETUVIŲ MUZIKŲ SUVAŽIAVIMAS

Lietuvių Katalikų Religijam Kongresui rengti Komitetas (susidedantis iš: pirm. prel. Jono Balkūno (64-14 56th Rd., Maspeth, N. Y.), I-jo vice pirm. Kun. Norberto Pakalnio (259 No. 5th St., Brooklyn 11, N. Y.), II-jo vice pirm. Kun. Juozo Aleksišo (213 So. 4th St., Brooklyn 11, N. Y.) ir sekretorių kun. Viktoro Dabušio ir kun. Stasio Rallos (visais kongreso reikalais kreiptis sekančiu adresu: Lithuanian Committee for Religious Congress, 225 So. 4th St., Brooklyn 11, N. Y., Tel. Evergreen 4-1984), pavedė Brooklyn ir New Jersey Lietuvių parapijų vargonininkams sudaryti kongresui ruošti Muzikos Komisiją. Šie susirinkę posėdžio įgaliojo kun. Vladą Budrecką ir kun. Joną Pakalniškį (259 No. 5th St., Brooklyn 11, N. Y., Tel. Evergreen 7-2111) sušaukti tam reikalui Lietuvių katalikų muzikų suvažiavimą šių metų gegužės mėn. 20 d. 4 val. p.p. Apieškimu par. salėje (259 No. 5th St., Brooklyn 11, N. Y.) svarstyti sekančią darbotvarkę: 1) Suvažiavimo atidarymas, 2) Muzikos Komisijos Valdybos rinkimas, 3) Kongreso muzikinio repertuaro parinkimas: Mišios ir giesmės, 4) Choro dalyvavimo klausimas, 5) Gaidų spausdinimo klausimas, 6) Išlaidų sąmatos sudarymas, 7) Dirigento rinkimai, 8) Klausimai ir sumanymai, 9) Suvažiavimo uždarymas.

Prašome šį pranešimą priimti kaip kvietimą. Kvietčiame dalyvauti visus lietuvių katalikus muzikus, chorvedžius ir vargonininkus. Nuo dalyvavimo suvažiavime pareis Religijam Kongreso muzikinės dalies pasisiekimas. Suvažiavimas baigsis tą pačią dieną. Būtinai dėkingi, jeigu apie savo dalyvavimą pranešumėte mums.

KUN. VLADAS BUDRECKAS
IR
KUN. JONAS PAKALNIŠKIS

Newyorkiečiai atsisveikino su Juozu Ginkumi

Gegužės 1 d. Brooklyne pasimiręs vyresniosios kartos veikėjas Juozas Ginkus buvo palaidotas gegužės 7 d. pogrindinių pamaldų jo parapijos — Angelų karalienės bažnyčioje.

Iš bažnyčios į jo amžiną poilsio vietą šv. Jono kapinėse velionį palydėjo didelis būrys newyorkiečių, tiek įvairių organizacijų atstovų, tiek jo asmeniškų ir šeimos bičiulių. Iš velionio namiškų laido tuvėse, be žmonos Onos Ginkuvienės ir sūnaus Juozo su žmona Patricija, buvo gimi nių atvykę ir iš toliau.

Jų tarpe buvo Jonas Kairis su žmona iš Dania, Fla., advokatas Jonas Jurevičius su sūnum Ito, Ralph, specialiai atvykusi iš Paryžiaus, kur jis tarnauja JAV oro pajėgose; Capt. ir ponis A. K. Kairis, Vera Kairis, William Abromaitis su sūnum, Mrs. Barbara Adams, Mrs. Veich su sūnum ir Edvardas Pečkaitis, Vellonio giminės iš Lietuvos tą valandą jungėsi mintimis, prieš tai atsuntę telegramą iš Joniškių, kur velionis buvo gimęs prieš 72 metus.

Newyorkiečiai viešą atsisveikinimą su velioniu surengė gegužės 6 d. Garšvos koplyčioje, kuri skendo gėlėse.

Atsisveikinimą pradėjo Ant. Diržys, Korporacijos

Neo-Lithuania Filisterių S-gos vardu, kurios mecenatu velionis buvo ir su kurios spalvomis velionis pasiprašė būti papuoštas savo švarko atlape, Garbės sargyboje prie velionio karsto stovėjo filisteriai D. Penikas ir Č. Tamašauskas.

Diržys, trumpai peržvelgęs velionio gyvenimą ir veiklą Amerikoje, pavadino jį lietuviybės uola.

Jis liko lietuviu pirm visko ir virš visko toje svetimoje aplinkoje, kuri jį supa.

Lietuvos Gen. Konsulo New Yorke vardu sveikines vicekonsulas A. Simutis pabrėžė:

— Nebuvo New Yorke svarbesnės lietuviškos patriotinės organizacijos, prie kurios velionis nebūtų prisidėjęs.

Liet. Taut. S-gos I sk. vicepirm. kap. Vael. Alksninis nurodė, kad pirmasis skyrius pagrįstai didžiavosi, turėdamis Ginkū savo ellėse, nes jisai spindėjo kaip tautinės gyvybės šaltinis.

Bronius Kulys atsisveikino su velioniu ir jo šeimai užuojautą pareiškė vietos LBapylinkės vardu, tos apylinkės, kurią priklausė velionis.

New Yorke Liet. Prekybos Rūmų vardu atsisveikino valdybos vicepirm. Jonas Valai-

tis, tarp kitų dalykų pareiškėdamas:

— Atsisveikiname lietuvi, kuris per pusę šimto metų Grand ir Union gatvių kampė buvo Lietuvos dalis.

Lietuvių Tautininko Klubu vardu kalbėjo Ginkaus jaunystės draugas ir ilgametis jo bendradarbis New Yorke Pranas Narvydas.

Newarke LTS skyriaus vardu žodį tarė J. Kralikauskas, kuriam su Ginkumi yra tekę dalyvauti lietuviškoje veikloje.

BALFo vardu kalbėjo Juozas Audėnas:

— Atsisveikiname lietuvi, kuris visa širdimi ir savo veikla visur pribuvo, kur tik iškildavo reikalus.

Liet. Tautinės Sąjungos centro valdybos pirmininkas Vyt. Abraitis, prisiminęs Ginkaus veiklą, klausė:

— Kas gi pavadous Juozo Ginkaus tėviškai griežtą ranką ir mylinčią širdį visuose LTS darbuose?

Po to ir visiems susirinkusiems atsisveikinus su velioniu, pracinant paskutinę kartą ir pažvelgiant į jį, gulintį karste, atvykus kun. L. Jankui, organizuotai sukalbėti poteriai už velionio sielą.

Lietuvių Fondas stiprėja

Dr. G. Balukas, LF Tarybos vice-pirmininkas, gyv. 7201 S. Whipple Ave., įmokėjo į Lietuvų Fondą \$200. Dr. Balukas moka dalimis iki tūkstančio dolerių.

Jonas Stankus (Stankus Construction Co.), 2741 West 69th St., įmokėjo į Lietuvų Fondą \$100, pažadėdamas ateityje daugiau.

Naujų aukotojų dėka Fondas pastoviai auga ir stiprėja.

A. A. JUOZUI GINKUI MIRUS,

JO ŠEIMAI NUOŠIRDŽIAŲ UŽUOJAUTĄ REIŠKIA

MAIRONIO LITUANISTINĖS MOKYKLOS MOKYTOJAI
IR TĖVŲ KOMITETAS

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

Vienam iš pirmųjų Balfo organizatoriui,
ilgamečiui šalpos darbų uoliam rėmėjui

JUOZUI GINKUI MIRUS,

Žmonai Onai, sūnui Juozui su šeima ir kitiems
giminėms reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime.
BALFO 100 SKYRIAUS VARDU LIUDAS NORKUS

Winter Garden Tavern Inc.

Vyt. Beleckas, sav.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood)

Telefonas: Evergreen 2-6440

Sale vestuvėms ir kitokioms
pramogoms. Geriausias lietuviškas
maistas prieinamomis kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

THE

Tel TAYlor 7-9842

Arlington

385 Arlington Ave.
Brooklyn 8, N. Y.

Restaurant
Ona ir Jonas Valaičiai

Sportinės nuotrūpos

EDVARDAS ŠULAITIS

Chicagoje įvykusios (balandžio 28-29 d.) XII-ųjų Š. Amerikos Lietuvos sportinių žaidynių krepšinio varžybos nieko naujo neatnešė. Dalyvių skaičiumi jos buvo gana gausios; 28 komandos ir apie 250 žaidėjų. Beje, čia nesimatė (išskyrus vieną komandą) Rytų sporto apygardos atstovų (New Yorko garsieji Atletai čia visai nesiryžo vykti, o Worcesterio Vytis buvo užsiregistravusi, bet nepasirodė), todėl čia rungtyniavo Vid. Vakarų ir Kanados apygardų penketukai. Iš 27 komandų net 15 buvo Chicagos atstovai.

Tačiau Rytų apygardą su vienintele komanda iškovoję svarbiausios klasės meistreriaus vardą. Waterburio Gintaras jau trečiąkart iš eilės nusinėšė pirmąją vietą vyrų klasėje. Kaip ir prieš dvejus metus New Yorke, taip ir šį kartą Gintarą galėjo nugnybti Chicagos Neris, tačiau na vėl nebuvo chiegatečių pusėje — New Yorke Neris pralaimėjo pusfinalyje vieno taško skirtumu, o šį kartą savo finale dviejų metų apstumu.

Vyrų grupėje, kur varžėsi 7 komandos, į pusfinalį pateko Chicagos Neris — Toronto Aušra (vienoje pusėje) ir Waterburio Gintaras (be žaidimo) — Clevelando Žaibas (kitoje). Neris be didesniu

pastangų laimėjo II taškų skirtumu (92:81).

Antroje pusfinalininkų pusėje, galima sakyti, rungtynių nebuvo. Čia Gintaras tik pasivaikščiodamas įveikė Clevelando atstovus 72:52.

Tačiau Gintaro visa stiprybė pasirodė sekma dienę baigiaminiame susitikime su Nerimi, kai jis išėjo laimėtoju.

Trečią vietą pas vyrus užsitikrino Aušra, lengvai sumušusi Žaibą. Toliau komandos išsiriklavo tokia tvarka: Lituanica, Jūra, Aras.

Jaunių A klasėje į pusfinalius pakliuvo Žaibas-Neris ir Aras-Detroito Kovas. Aras, nugalėjęs Kovą, baigmėje susitikimo su Žaibu (kaip ir praėjusiais metais) ir čia pelnė pergalę. Jeigu pas Arą nebūtų žaidęs specialiai sukombinuotas Chicagos katalikiškųjų mokyklų žvaigždė Mark Zubor, tai dar Žaibas gal būtų galėjęs tarti savo žodį.

Jaunių B klasėje meistreriaus vardą lengvai išplėšė Chicagos Lituanica, baigmėje nugalėjusi Arą 72:45.

Buvo rungtyniauta ir moterų bei mergaičių klasėse. Čia jau kaip ir buvo laukta, žodį tarė Toronto atstovės, kurios pasidalino po vieną pergalę: Aušra — mergaičių klasėje, Vytis — moterų klasėje. Neris ir Žaibas čia padėjo Kanados reprezentantams lai-

BUY. LIETUVOS KARIŲ SUSIRINKIMAS

Lietuvių karių veteranų 8-gos New Yorko skyriaus ir Lietuvos Legiono Dariaus ir Girėno I-jo posto narių bendras susirinkimas įvyko balandžio 27 d. 7 val. vak. Lietuvių Atletų Klubo salėje, 1332 Halsey Street, Brooklyn. Darbotvarkėje buvo: LKVS-gos Centro Valdybos kviečiamo gegužės 26-27 d. Chicagoje visuotinio atstovų suvažiavimo reikalai; LKVS-gos baigiamo spausdinti leidinio "Pirmasis LKVS-gos dešimtmetis" prumeratos klausimas; LKVS Centro V-bos projekto dėl kario žurnalo svarstymas ir diskusijos, Vytauto Vaitiekūno pasakaita "Tarptautinių politinių įvykių raida", ir kiti klausimai.

Józef Dubicki, New Yorke išelšančio lenkų dienraščio Nowy Świat redaktorius, savo laikraščio geg. 3 d. laidoje šiltais žodžiais atsiliepią apie Juozo Valako rašinį Vienybėje "Laisvųjų lenkų šventė". Ta pačia progą redaktorius prisiminė ir savo bei savo kolegų apsilankymą Vienybės namuose, Vienybei minint savo 76 m. sukaktį.

mėti ir užpildyti krepšinin-kėms skirtą programą.

Kaip ir visose rimtose varžybose, taip ir šiose buvo skaičiuojami taškai už užimtas vietas ir išvesti klubiniai laimėtojai. Šį kartą net du klubai: Aušra ir Žaibas surinko po lygiai taškų — po 66 (duodama 30 taškų už I v., 18 — už II, 12 — už III, 6 už IV).

Kadangi klubiniam laimėtoju yra paskirta didžiulė taure, tai ją nutarta neskelti per pusę, o palikti praėjusių metų laimėtoju — Aušrai. Aušra pirmenybėse jautėsi kiek nuskriausta, nes sutrumpintose moterų krepšinio rungty-nėse pralaimėjo Vyčiui, o be to, iš vyrų krepšinininkų jie daugiau tikėjosi. Tad bent didelė taure jų visi "nuostoliai" buvo pilnai atlyginti.

Bendrai pirmenybės sudare neblogą įspūdį.

Gyvenimas gamtoje

Pažinkime meškeriojamas žuvis

ANTANAS GRUZDYS

Labai jautrus, baikštus ir išilgai jo šono eina plati oranžinė juosta ir nugaroje turi daug juodų dėmelių. Uodegos pelekas tiesiai nukirstas. Gyvenimo būdu mažai kuo skiriasi nuo paprastojo, tik mažiau jautrus aukštesnei temperatūrai, rajesnis ir godesnis, todėl staigiai puola masalą, labai dažnai pats užsikerta ir velkamas priešinas iššokdamas į vandens paviršiuje. Tačiau jei ryto meta didelė rasa, upėtakis knisiasi dugne (toje vietoje kyla oro burbulėliai ant vandens) Žodžiu, jis maitinasi vandens paviršiuje ir dugne. Geriausiai masalą ima lietui lyjant ar apsinaukus. Vartojamas masalas, pavasarį smulkios rudos muselės, vasarą ir vidurdienį, ryškiai margos. Tačiau geriausiai ima tikrus žiogus, mažus drugelius, vabzdžius bei jų vikšrus, sliekus, mažas varles, žuvelės ir t. t. Skaidriame ramjame vandeny vartojama dirbtinė sausa muselė, po lietaus, vejuotam orui esant — šlapia, kiek pasinėrus muselė. Kai didelė rasa ir vandens paviršiuje nėra vabzdžių galima meškertoti spinningu su besiverčiančia blizge. Upėtakis — Brown Trout į Ameriką importuotas iš Europos 1930 metais.

Labai jautrus, baikštus ir išilgai jo šono eina plati oranžinė juosta ir nugaroje turi daug juodų dėmelių. Uodegos pelekas tiesiai nukirstas. Gyvenimo būdu mažai kuo skiriasi nuo paprastojo, tik mažiau jautrus aukštesnei temperatūrai, rajesnis ir godesnis, todėl staigiai puola masalą, labai dažnai pats užsikerta ir velkamas priešinas iššokdamas į vandens paviršiuje. Tačiau jei ryto meta didelė rasa, upėtakis knisiasi dugne (toje vietoje kyla oro burbulėliai ant vandens) Žodžiu, jis maitinasi vandens paviršiuje ir dugne. Geriausiai masalą ima lietui lyjant ar apsinaukus. Vartojamas masalas, pavasarį smulkios rudos muselės, vasarą ir vidurdienį, ryškiai margos. Tačiau geriausiai ima tikrus žiogus, mažus drugelius, vabzdžius bei jų vikšrus, sliekus, mažas varles, žuvelės ir t. t. Skaidriame ramjame vandeny vartojama dirbtinė sausa muselė, po lietaus, vejuotam orui esant — šlapia, kiek pasinėrus muselė. Kai didelė rasa ir vandens paviršiuje nėra vabzdžių galima meškertoti spinningu su besiverčiančia blizge. Upėtakis — Brown Trout į Ameriką importuotas iš Europos 1930 metais.

Ežerų upėtakis-Lake Trout (Salvelinus namaycush) Rekordinis svoris 63 sv. panašus į upokšnių šalvį tik uodegos pelekas giliai įkirptas. Gyvena gilluose ežeruose Maine valst. Lietuvoje neužtinkamas.

Bendrai apie upėtakius. Čia suminėtos pagrindinės upėtakių rūšys, jų gyvenimo būdas ir maitinimasis. Upėtakiai blogai maitinasi šiltam ar šaltam vandeniu esant, tokiu būdu meškertotojas turi pažinti vandenį, kuriame meškeroja.

Daugiau - kitą savaitę

Valvorykštinis upėtakis-Rainbow Trout (Salmo irideus) Rekordinis svoris 37 sv. Mėgiama vandens temp. 68 F. Šis upėtakis yra panašus į paprastąjį upėtakį, tik

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVIČIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STagg 2-4409

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA AUTOMOBILIUS (VAIRIEMS REIKALAMS)

LISAUSKŲ MAISTO KRAUTUVĖ

Lietuviški sūriai, juoda duona, aukštos rūšies rūkyti kumpiai, dešros ir skilandžiai pigiomis kainomis
Prekes siunčiame ir per paštą

Martha & Peter Lisauskas
64-09 56th Road Maspeth 78, N. Y.

Telephone: TWining 4-8087

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

Telefonas: APplegate 7-0349

PARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi stereo, fonografai, dulkių siurbliai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral, Motorola ir Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi. TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 v. vak., penktadieniais iki 9 v. v.

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: VIRGINIA 9-3112

ROBERT F. NARK

Apraudos AUTO Specialistas

Any car - Any age driver

ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N. Y.
Tel. MAin 4-6400 VA 5-0783

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

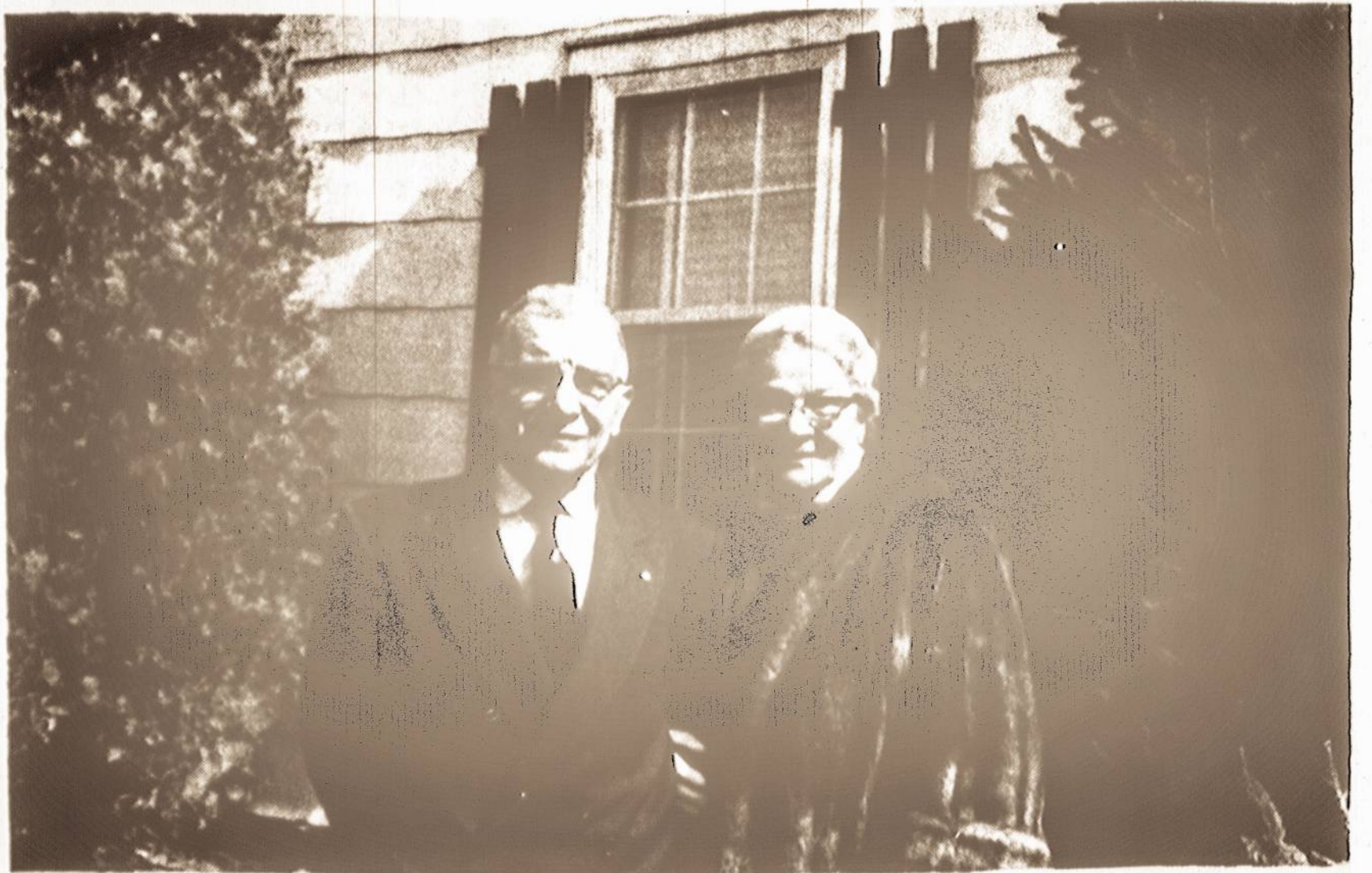
VIENYBĖ

Dr. H. Montvilienė tarnybos reikalais visą savaitę praleido San Francisco mieste ir jo apylinkėse. Šiais metais dr. H. Montvilienė jau antrą kartą atsilanko San Francisco, kur ši syki, be eilinių tarnybinių reikalų, ji dar atstovavo savo darbovietę čia įvykusioje mokslinėje konferencijoje. Ta pačia proga dr. H. Montvilienė aplankė laikinai Kalifornijoje įsikūrusią bostonišką Harvardo universiteto istorikę dr. M. Gimbutienę, kuri Stanforde ruošia mokslinę studiją apie baltus.

Brooklyno Operetės choras savo vakarą rengia gegužės 12 d., šeštadienį, 6 val. popiet. Apreiškimo par. salėje. Bus atlikta G. Veličkos komedija "Žydintis laukų vėjas", dalyvaujant chorui, taut. šokių šokėjams ir vaidintojams.

Motinos dienos minėjimas gegužės 13 d., sekmadienį, moksleivių rengiamas Apreiškimo par. salėje. Pradžią 4 val. p.p.

Motery Vienybės pavasario balius įvyksta birželio 9 d., Maspetho Liet. Pil. Klube.

Vienybės redaktorius Vytautas Širvydas su žmona Ona prie savo rezidencijos Norton, Vermont. Gegužės 20 d. savo vedybiniu proga Širvydai atvyksta savaitei atostogų į New Yorką ir viešės pas dukrą gyv. Long Islande. Gegužės 26 d. vienybiečių Valaičių, Narvydo, Moterų Vienybės narių ir kitų draugų, Vienybės namuose Širvydams rengiamas priėmimas. Ta proga bus ir pasitarimas laikraščio reikalais. Pradžią 5 val. p. p. Norintieji dalyvauti ir su Širvydais susitikti ar susipažinti prašomi telefonuoti: AP 7-7257.

Dr. J. K. Valiūnas su žmona ir sūnumis neseniai lankėsi Washingtone ir svečiavosi pas Bob Kennedy ir jo šeimą. Taip pat lankėsi Lietuvos Pasiuntinybėje. Praeitą savaitę dr. Valiūnas Neris International reikalais išskrido į Europą ir dalyvaus Spanijos ir Graikijos princesės vestuvėse. Į New Yorką sugrįš apie birželio vidurį. Nuotraukoje dr. Valiūnas matomas su žmona ir sūnumis prie savo rezidencijos New Rochelle, N. Y.
J. N. Tysliavos nuotr.

LRD LITERATūros PREMIJA

Jury komisija, skirdama 1960 ir 1961 metų LRD literatūros premiją, kaip Draugijos pirm. Pranas Naujokaitis pabrėžė per premiją įteikimą Brooklyne bal. 28 d., turėjo pasirinkimą net iš 30 grožinės lit. knygų.

Su poezija tame laikotarpyje pasirodė: L. Andriekus, J. Augustaitytė-Valčiūnienė, Al. Baronas, Vit. Bogutaitė, Alf. Gričius, R. Kisielius, St. Laucius, J. Mekas, H. Nagys, Pr. Naujokaitis, D. Paškevičiūtė, Ant. Radžius, Alf. Šešplaukis, Sadūnaitė ir Marija Šims.

Su proza pasirodė: P. Andriušis, Vyt. Alantas, Al. Baronas, Ant. Gledrius, J. Kraikauskas, Pr. Naujokaitis, Alė Rūta, V. Ramonas, R. Spalis, Ant. Škėma, J. Švaisstas, Vyt. Tamulaitis, Ant. Tulys. Dramoje — Ant. Rūkas.

Alfonso Ūselio laikrodžių taisytojo ir juvelyro krautuvėn Brooklyne pereitą antradienį išiveržė vagys, prinešę patį savininką ir atėmė iš jo \$400 ir 68 laikrodžius. Laimelį netrukus policijai pavyko vagis pagauti ir atimti turtą.

IEŠKOMI

Gegeckas, Alfonsas, buvęs Vokietijoje.

Grigalaitis, Pranas, Jono sūnus, iš Kybučių km., Tytuvėnų par., Kelmės vl., Raseinių apsk., ir jo sūnus Jonas.

Jokubauskas, Antanas, Konstantinas ir Stanislovas ir jų sesuo Konstancija, Jono vaikai.

Jokubauskas, Konstantinas, Jono sūnus, išvykęs Ameriką iš Viekšnių, žmona Jonušaitė-Jokubauskienė, Ona, Petro duktė.

Mockus, Jonas ir Mykolas, Antano sūnus, iš Bardžų km., Skaudvilės vl.

Navickas, Ksaveras, Radišauskas, Benediktas, buvęs Anglijoje.

Šiaulytis, Kazimieras, Juozo sūnus, gimęs 1896 m. Tverių km., Telšių apsk., gyvena Pittsburghe.

Tamulevičius, Martynas, iš Musteikos kaimo, Tamošiaus ir Rožės sūnus

Zygas, ar Zigas, Aleksas V., buv. fotografas-filmininkas, gyvena Scrantone ir Wilkes-Barre, Pa. Ieškomieji arba žinantieji apie juos maloniai prašomi atsiliepti: Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd Street, New York 24, N. Y.

Edgar Ansel Mowrer, amerikietis žurnalistas, Long Island Daily Press bal. 23 d. savo rašinyje "Three Baltic States beaten, but never conquered by Reds" palankiai atsiliepia apie neseniai New Yorke lietuvių parengtą, o Voyage Press išleistą knygą apie Lietuvos partizanų.

Helen Venis, Maspetho Pil. Moterų Skyriaus sekretorė, sugrįžo iš Fl. ridos, ten smagiai praleidusi atostogas. Dabar vėl darbuojasi organizacijos veikloje. Gegužės 4 d. moterys surengė parengimą parenti Maryknoll misionieriui Tėvui K. Girniui, kuris šiuo metu dirba Peru valstybėje.

Dr. Aldona Šlepetytė skaitys paskaitą M. Pečkauskaitės moksleivių ateitininkų kuopos rengiamam Motinos dienos minėjime ši sekmadienį, rengiamame Motinos dienos minėjime ši sekmadienį, gegužės 13 d. 3:30 val. p. p. Apr. parapijos salėje, Brooklyne.

ŠIAME NUMERYJE:

Mes - V. Širvydas	1 p.
Pagerbtas J. Mikuckis	1 p.
- S. Jakštas	
Jungtinėse Tautose	1 p.
Iš Kalifornijos	2 p.
Kanados mokytojų dienos	2 p.
Liet. Pasiunt. žinios	2 p.
Lietuviškoji Chicago	3 p.
Makedonijos naujienos	4 p.
Mūsų spaudoje	4 p.
Apie J. Ginkų	6 p.
- J. Tysliava	
Muzikinėmis temomis	8 p.
Akademikai skautai	8 p.
Motinos vaidmuo	9 p.
- Jonas Miškinis	
Mamytė - J. Tysliava	9 p.
Motina - J. Mikuckis	9 p.
New Yorkiečiai atsisveikino su Juozu Ginkum	
	10 p.
Sportinės nuotrupos	11 p.
E. Šulaitis	
Gyvenimas gamtoje	11 p.
- A. Gruzdytis	

Svečiai dail. K. Žoromskio studijoje New Yorke, kur dabar vyksta jo darbų paroda. Parodą globoja LB New Yorko apylinkė. Bus atdara iki gegužės 20 d. Studijos adresas: 257 W. 14th St New York City.
Vyt. Mažello nuotrauka

Nuotraukos L. Briedžio, Vyt. Mažello, J. N. Tysliavos ir kt.